

Niech żyje
rząd robotniczy
i włościański!

Warunki prenumeraty:
w Warszawie z odnoszeniem
miesięcznie Mk. 5.500.000.—
bez odnoszenia 5.000.000.—
na prow. mies. 5.500.000.—
Zęcenia 10.000.000.—
Za zmianę adresu 150.000.—

Niech żyje
Socializm!

Ceny ogłoszeń:
Ogłoszenia w tekście (przed kron.) 25 groszy
Nekrologi 10 "
zwyčajne 15 "
drobne za jeden wpras 10 "
Ceny ogłoszeń należy rozumieć za wiersz wysokości 1 milimetra.
Dla poszukujących pracy 50% rabatu
Ogłoszenia w Niedzieln. o 25% drożej
Fantazyjne i tabele (bilanse) 50% "
Ogłoszenia przyjęte po zamknięciu Administracji o 10% drożej.
Ceny ogłoszeń w zip. płatne w markach, obliczonych podług kursu w dniu zapłaty.
Za terminowy druk ogłoszeń Administracja nie odpowiada.

Redakcja przyjmuje interesantów od 1 — 2 po poł. Za zwrot rękopisów redakcja nie odpowiada. Telefon Redakcji 176-70, Admin. 120-13.
Redakcja i Administracja: Warecka 7 | Konto czekowe P. K. O. Nr. 175 | Numer pojedynczy 250.000 mk.
Administracja czynna od 9 do 5-ej bez przerwy. Kasa czynna od 11 do 2. Rachunki płatne w srody.

Towarzysze i towarzyszki! Pamiętajcie o święcie 1-go Maja!

Dnia 25 b. m. (piątek) o godz. 5 m. 30 w lokalu O. K. R., Al. Jerozolimskie 6, odbędzie się

WIELKI WIEC KOLEJOWY

WARSZ. OKRĘGOWY KOMITET ROBOTNICZY P. P. S.

Wzywa wszystkich robotników i pracowników do całodziennego strajku w dn. 1-go maja, wzywa robotników do organizowania milicji fabrycznych, wzywa biorących udział w pochodzie do zachowania porządku, pochody formować należy 6-tkami, uprasza fabryki i Zw. Zaw. do przyłączania się do pochodów dzielnicowych wg. wskazanych poniżej adresów, komitety dzielnicowe winny przystąpić niezwłocznie do organizowania milicji dzielnicowych. Każda dzielnica winna wyznaczyć komendanta milicji dzielnicowej.

Wzywa się Towarzysów partyjnych do zapisywania się w lokalu O. K. R. (Al. Jerozolimskie 6) do milicji centralnej.

Wzywa się Towarzyski i Towarzysów do zapisywania na kwestarki i kwestarzy na

na porządku obrad sytuacja obecna, sprawy związkowe, święto 1 maja. Przemawiać będą: tow. tow. posłowie Jaworowski, Kuryłowicz, Moraczewski.

Zbiórki na dzień 1 maja w sekcjach O. K. R.

Zbiórki na dzielnicach w dn. 1 maja wyznacza się na godz. 9 rano: Dzielnica Śródmiejska — Al. Jerozolimskie 6; Warszawski Wydział Kobiec — Al. Jerozolimskie 6; Dzielnica Jerozolima — Chłodna 41; Wola — Czysta — Wolska 44; Powązki — Okopowa 30; Ochota — Grójecka 59; Mokotowska — Bagatela 12a; Praska przed Kościołem św. Florjana; Grochowska przy stacji kolejowej; Czerniakowska — Czerniakowska 193; Powiśle — Solec 68; Nowe Bródno i Pelcowizna — Syrokomli 22; Starówka — Stare Miasto 38; Marymont — ul. Marymoncka.

Godz. 10 m. 30 wiec na Placu Teatralnym. Godz. 2 pp. uroczysta Akademia Majowa. Uprasza się przedstawicieli Związków Zawodowych o porozumienie się z Komitetem Majowym Warszawskiego OKR-u.

względami ani skrupułami, gdy chodzi o interes materialny. Ustawa nie zna żadnych ograniczeń dla ludzi bogatych, mogących podróżować do Ameryki pierwszą klasą, ale i dla ludzi pracy przewiduje wyjątek, mianowicie wówczas, gdy Ameryce... potrzeba będzie tańszych rąk roboczych. W takich wypadkach urząd handlowy może pozwolić na podwyższenie przepisanej ilości imigrantów.

Motywe dalszym przy uchwaleniu ustawy była już owa pycha dorobkiewiczów i bankierów świata, którzy swą potęgę materialną przesycają nacjonalizmem, nietolerancją wyznaniową i rasową, t. j. pierwiastkami, służącymi jako okrasa ideologiczna do pozytywnych i brudnych spraw.

Ustawa wywołała ostry zatarg dyplomatyczny z Japonią, odbije się ujemnie na

klasach nieposiadających Europy, które wobec kryzysu gospodarczego powiększą jeszcze rzeszę bezrobotnych, zamiast, jak w latach poprzednich emigrować po pracę do Ameryki.

Nawet prezydent Coolidge, choć sam republikanin, przeciwstawił się ustawie, przynajmniej w punkcie, dotyczącym Japonii. Tak samo sekretarz stanu do spraw zagranicznych Hughes zwrócił uwagę, że ustawa jest niedopuszczalna ze względów prawa międzynarodowego.

Ale republikanie, jak kilka lat temu wydrwili Wilsona i odrzucili Ligę Narodów, tak też teraz przechodzą do porządku nad prawem międzynarodowym. Świat może się rządzić tem prawem, ale wszak oni rządzą światem.

I. M. B.

Spóźniona wiosna.

Po wielu miesiącach wyjątkowo ciężkiej, długotrwałej zimy, powolnymi krokami zbliża się wiosna. Jeszcze leżą w głębokich rowach ciemne pląty, które niegdyś były białym śniegiem, jeszcze nieraz zimny wiatr powiewa, wstrzymując rozwój leniwych pąków drzew, ale już odzywają się głosy ptactwa, które wróciło z południa, znacząc powrót wiosny.

Gdybyż tak i w życiu naszego samorządu można było wreszcie dozwać się znaków, znaczących powrót tej chwili, gdy stopniałe śniegi odkryją zieleni jesiennych zasiewów, gdy się działacze miejscy do nowej, wiosennej siebie zabiorą.

W życiu społecznym, jak w całej przyrodzie, istnieje pewien cykliczny porządek. I w życiu miast, po chwilach działalności twórczej bardzo żywej, w czasie której szyćko rozwijają się instytucje miejskie, powstaje wiele projektów nowych instytucji, we wszystkich dziedzinach daje się odczuć wzmożone tętno życia, przychodzą chwile czysty, mądry, które do zimowego odpoczynku przyrody porównać można.

Istnienie takich okresów spokoju może być konieczne — o ile nie zamieniają się one w okres stagnacji, gdy pod zbyt długo stojącymi wodami gina i gniją posiewy poprzednich okresów pracy.

Samorząd Warszawy niewątpliwie znajduje się w stadium takiego gnicia.

Rada Miejska składa się w znacznej mierze z „zastępców”, to jest ludzi, umieszczonych przez komitety wyborcze na końcu list dla zadośćuczynienia różnym ambicjom, w przekonaniu, że nigdy się oni do Rady nie dostaną.

Zastępcy radnych pracują przeważnie jak z łaski: są tacy, którzy do Rady Miejskiej przychodzą tylko wezwani przez telefon dla uratowania „quorum” (kworum); są inni, którzy nie przychodzą nigdy, nie są zaś skreśleni z list radnych, bo zastępców już nie ma, a Rady do kompletowania nie można.

Ani Rada Miejska, ani Magistrat żadnej twórczej działalności po za tworzeniem podatków, obciążających jedynie szerokie warstwy ludności, nie objawiają.

Najważniejsze sprawy, o ile tylko na swej drodze potrafią o interes klas posia-

dających, odkłada się i przewleka. Podartek od gruntów „robi się” od lat. O inwestycjach tramwajowych, które były tak pilne, że sprawę ich należało przed końcem roku 1923 załatwić, przestało się mówić z chwilą, gdy radni socjalistyczni przedłożyli wniosek częściowego pokrycia kosztów tych inwestycji przez opodatkowanie właścicieli domów i gruntów, położonych przy nowych liniach tramwajowych.

Wydziały zajęte są przeważnie przewidywaniami (bynajmniej nie urzeczywistnieniami) projektów, opracowanych kilka lat temu, a Magistrat zajmuje się nie tyle organizacją, ile przemianowaniem wydziałów. Lepiej jeszcze: niektóre instytucje (Lombard miejski) likwidują się zupełnie, a jednocześnie powołuje się je, ale tylko teoretycznie namowo do życia.

Ciągle reorganizacje, przemianowywanie i likwidacje, których celem może najwyższej być pozbycie się drogą „skasowania etatów” niepożądanych pracowników, są najlepszym dowodem starczego umiarkowania władz samorządowych, które winny były ustąpić już dawno, a działały na mocy specjalnej ustawy aż do czasu uchwalenia przez Sejm i Senat nowych ustaw samorządowych.

Od czasu do czasu zjawiają się pierwsze jaskółki, które jednak wiosny nie czynią: słyszymy, że Sejm zabrał się do rozprawy ustawy o samorządzie. Robota ta jednak idzie w takim tempie, że przedkrojenie jej końca spodziewać się nie można.

Niewiadomo też, czy można się spodziewać, że została ona załatwiona w sposób pożądanym. Nie obejdzie się napewno bez długich walk i dyskusji wobec reakcyjnych tendencji projektów ustaw, złożonych przez Rząd.

Trzeba też przyznać, że sposób, w jaki samorząd stolicy spełnia swe obowiązki, nieraz zdaje się usprawiedliwiać zakusy opiekuńcze Rządu, który się może obawiać takim przedstawicielem ludności oddać ręce spełnianiu zadań władzy miejscowej.

Dla ich spełnienia przez władze lokalne niezbędne jest, by władze te miały należyte powagę.

Nie mają jej dzisiejsze władze miejskie, wybrane bez określonego terminu, będące ciągle na wylocie, powołane do spra-

Nacjonalizm amerykański.

Obie izby parlamentu Stanów Zjednoczonych przyjęły w tych dniach ustawę w sprawie wychodźstwa do Ameryki, zaostrzającą nieznacznie przepisy poprzedniej, bardziej ostrej ustawy. Dotychczas ilość uprawianych rocznie do emigracji określano w wysokości 3% od ogólnej liczby cudzoziemców danej narodowości (t. j. osób, urodzonych poza Ameryką), opierając się na statystyce z r. 1910.

Nowa ustawa obniża tę liczbę do 2%, ale — co gorsza — sięga do statystyki z r. 1890. Wybrała ona zaś tę datę dlatego, że właśnie po r. 1890 rozpoczęła się masowa emigracja do Ameryki ze wschodu i południa Europy. O ile przedtem głównym elementem wychodźczym byli mieszkańcy krajów protestanckich Europy, o tyle w ostatnich latach (tę stulecia, w związku z rozkwitem gospodarstwa amerykańskiego, a wymagającym się naciskiem politycznym i społecznym w Rosji, Rumunii, Austrii, Irlandii i t. d.), oraz bezrobociem — setki tysięcy ludzi, przeważnie katolików i żydów, udawały się za morze w poszukiwaniu chleba i zarobku. Jeżeli więc obecnie republikańska większość parlamentu amerykańskiego wprowadza tak niesłychane obostrzenia dla europejskich, to dotyka przez to przede wszystkim te kraje, które w ostatnim 20-leciu dały największy kontyngens wychodźców, m. in. Polskę.

Jeszcze dalej posuwa się nowa ustawa wobec Japończyków, którym wogóle zabrania imigracji do Ameryki.

Zakaz ten jest tem dziwniejszy, że według wykazów Komitetu amerykańsko-japońskiego w latach od 1909 do 1923 opłynęło Stany Zjednoczone o 22.373 Japończyków więcej, niż przybyło do tego kraju. W niektórych latach rząd japoński udzielał wszystkim do 200 paszportów na wyjazd do Ameryki. Działo się to w wyniku umowy między Ameryką i Japonią, na podstawie której japończycy mieli wolny dostęp do

Ameryki, ale pod warunkiem, że rząd japoński nie wypuści z kraju rąk roboczych, mogących wytworzyć konkurencję tubylcom. Mimo, że Japonia dochowała umowy, przeszedł obciążenie ów drałkoński zakaz, będący policzkiem i obelgą dla całego narodu japońskiego. Rząd japoński wystosował też nadzwyczajny ostry protest do Waszyngtonu, stwierdzający, że postanowienie parlamentu stawia pod znakiem zapytania honor rządu amerykańskiego.

Rzecz znamienna, że Japonia jest jedynym krajem, który natychmiast zaprotestował przeciwko ustawie amerykańskiej, państwa europejskie zaś potulnie milczą, aczkolwiek ustawa ta pod względem praktycznym może niemniej godzi w obywateli tych państw, aniżeli w Japończyków.

Rzecz jeszcze znamienitsza, że ta ustawa zjawia się w chwili, kiedy przedstawiciele finansjery amerykańskiej przystępują do współpracy w dziele rozwiązania sprawy odszkodowań niemieckich. Ale niema tu żadnych sprzeczności. Oba fakty „uzupełniają się” wzajemnie. W czasie wojny i po wojnie kapitaliści amerykańscy nagromadzili tyle bogactw w swych rękach, tak ujarzmiili Europę, jako swego dłużnika, że obecnie są istotnymi parami świata, któremu dyktują swe warunki i rzucają wyzwania w rodzaju ustawy emigracyjnej.

Porozumienie w sprawie odszkodowań otwiera dla Ameryki widoki nowych wielkich zysków, a kapitał amerykański dąsi się od bezczynności i szuka ujścia. Z drugiej zaś strony Ameryka ma podostatkiem rąk roboczych. Robotnicy, pracujący w czasie wojny dla celów wojennych, stopniowo przechodzą do przemysłu okresu pokojowego, ale ubóstwo rynku europejskiego nie pozwala na nieograniczone rozszerzenie produkcji amerykańskiej.

Ustawa emigracyjna jest więc plodem egoizmu kapitalistycznego w stylu istic amerykańskim, nie łączącym się z żadnymi

wowania rządów w mieście przez zastępców radnych, wybranych przez ludność na okres dawno skończony. Nie może mieć aury tytułu przedstawicieli władzy, powołani tylko dlatego, że nie było innego kandydata, któryby w takich warunkach niepewne stanowisko chciał zająć.

Nie można więc ze smutnych doświadczeń, dotyczących sprawności samorządu warszawskiego, wyciągać wniosków, uzasadniających ograniczenie samorządu wogóle.

Jeżeli nie można się spodziewać uchwalenia w najprędszym czasie szczerze demokratycznych ustaw samorządowych, należy i w Warszawie bez dalszej zwłoki przystąpić do wyborów na zasadzie obowiązującego obecnie dekretu.

Może wtedy wreszcie zgina brudne płyty zeszłorocznych śniegów, pokrywające całe życie samorządu stolicy, może nareszcie nastanie pora prawdziwej, twórczej wiosny.

Teodor Toeplitz.

Z dziejów Lewiatana.

Wobec kampanii, prowadzonej przez Lewiatana z powodu Banku Polskiego, nie od rzeczy będzie pomówić bliżej o instytucji, która dotąd daleko większy wpływ wywierała na życie polityczne i gospodarcze Rzeczypospolitej, aniżeli ogółowi wiadomo.

„Lewiatan” to skrócony adres telegraficzny „Centralnego Związku Przemysłu, Górnictwa, Handlu i Finansów”, którego naczelnym dyrektorem jest poseł Andrzej Wierzbicki. Związek ten istnieje dopiero od kilku lat, wykluwając się z „Towarzystwa Przemysłowców”, założonego przed wojną.

Towarzystwo Przemysłowców miało na celu obronę interesów fabryk polskich, które się w tym celu łączyły z rosyjskimi. Zewnętrzna cecha tej wspólnoty interesów były syndykaty: „Prodomet” (żelaza), Gwóźdź (wyroby druciane) i inne. Nadto na wspólnych zjazdach usiłowano regulować także sprawy robotnicze.

Na dyrektora Towarzystwa Przemysłowców powołano p. Andrzeja Wierzbickiego, który przedtem był sekretarzem Petersburskiego Towarzystwa Fabrykantów, dzięki protekcji zmarłego podczas wojny Stanisława Giesmera. P. Wierzbicki, przybywszy do Warszawy, od razu zorientował się w sytuacji. Widział około siebie ludzi dbałych wyłącznie o swój interes, a niezdolnych do wystąpienia wobec władzy lub wobec konkurentów. Wziął więc obronę tę we własne ręce, za znacznym wynagrodzeniem około 60.000 rubli rocznie, a ponieważ Towarzystwo Przemysłowców nie stać było na taki wydatek, przeto z porady p. Wierzbickiego utworzono przy Towarzystwie „Towarzystwo dozoru nad kotłami”, którego dyrektorem został inicjator. Poza tem wybrano p. Wierzbickiego do różnych towarzystw przemysłowych (Borkowski, Rudzki, Towarzystwo Ubezpieczeń, Bank Handlowy, Kasa Przemysłowców itd. itd.), aby powiększyć jego dochody.

Gdy utworzono Komitet Obywatelski, p. Wierzbicki reprezentował w nim przemysł. Za czasów okupacji Towarzystwo Przemysłowców omal się nie rozpadło; członkowie przestali płacić składki, dla zapłaty zaś pensji p. Wierzbickiemu musiano zaciągnąć długi w kilku bankach.

Mały feljeton.

ZMIANA WALUTY.

Pan Pomadkiewicz, utworzywszy rano sklep, stanął pośrodku i długo milcząco, rozglądał się po półkach. Wreszcie chrząknął raz i drugi i... dalej milczał.

Kasjerka, dwaj subiekci i praktykujący uczeń skupili całą uwagę, z najwyższym zaciekawieniem oczekując wyników przeglądu.

— Czeka nas poważna praca — przemówił wreszcie pryncypał.

— Hm — chrząknął starszy ekspedjent.

— Aha — potwierdził ekspedjent młodszy.

Kasjerka poprawiła się na krześle i nic nie powiedziała.

— Przechodzimy na złote — mówił pan Pomadkiewicz — marki zostają z obrotu wycofane, będziemy mieli stałą walutę, narząłoby już się zabrać do przerebobienia cen.

— Będzie z tem robotą, oj będzie — jęknął p. Leon, starszy ekspedjent.

— Ha, trudno — westchnął p. Pomadkiewicz — dla miłej ojczyzny człowiek ni ręk, ni głowy nie pożałuje.

— A jak to będzie z temi złotem, lepiej czy gorzej? — wtrącił p. Adolf, młodszy ekspedjent.

— Dla ojczyzny lepiej — westchnął pryncypał.

— A dla nas? — wtrącił kasjerka.

— Dla nas było źle i będzie źle, albo jeszcze gorzej — nie przestawał jęczeć p. Pomadkiewicz — ale, co tam, bierzmy się do roboty! Zaczniemy od pierwszej lady. Panie Leonie, pan będzieś przeliczał, a pan Adolf będzie po panu sprawdzał... Piszemy: krakowska kiełbasa 5 milionów. Dziel pan przez milion pięćset.

— Miljon osiemset — poprawił pan Leon.

— Pięćset, powiadam, będzie łatwiejszy rachunek.

— Trzy złote 33 grosze — odewał się p. Leon.

— Pisz pan 3 złote groszy 50 dla równej liczby, a do tego dodaj pan 10%.

— Dziesięć procent? — za co? — wtrącił nieśmiało p. Adolf.

W gabinecie Świeżyńskiego p. Wierzbicki zajął stanowisko ministra przemysłu i handlu, aby po kilku dniach wrócić do Towarzystwa Przemysłowców i innych posad.

P. Wierzbicki zajął się ściślejszym zespoleniem przemysłowców, wzorem petersburskim. Założył więc „Centralny Związek”, około którego zgrupował poszczególne zrzeszenia oraz indywidualnych fabrykantów, aby mógł występować w imieniu całego przemysłu. Lubo fabrykanci w innych zaborach mieli swe własne organizacje, to jednak wielu osobiscie przystąpiło do Związku warszawskiego.

Wywierał on od samego początku silny wpływ na sfery rządowe. Zwłaszcza przy obsadzaniu stanowisk ministrów przemysłu oraz skarbu, Związek niemal decydował.

Wybrany do Sejmu Ustawodawczego i do obecnego Sejmu z listy endeckiej, chociaż w Petersburgu uchodził za liberała, p. Wierzbicki zawsze głosił z reakcją. Liczba synekur p. posła dochodzi do 15, a może więcej. Pamięta on samowładnie w Lewiatanie. Opozycji nie znoś. W zamian nie przebiera w środkach, gdy w rachubę wchodzi kieszeń jego mocodawców, którym imponują jego wymowa i jego wpływy polityczne.

Lewiatan podczas wyborów nakładał ogromne składki na fabrykantów, celem forsowania ośsemki, na co łożyli pieniądze również kapitaliści żydowscy.

Zadanie Lewiatana jest jasne: popieranie interesów przemysłowców wszelkimi drogami i za każdą cenę. W Lewiatanie dekretuje się lokauty, tam omawiane są zamachy na ośmiogodzinny dzień pracy i inne zdobycze ludu pracującego, tam organizuje się opozycję przeciwko Rządowi, o ile nie idzie ręką w rękę z fabrykantami. Tam też uknuto — łącznie z obszarnikami — ostatni spiszek przeciwko p. Grabskiemu w sprawie wyborów do Rady Banku Polskiego.

Lewiatan jest rodzajem Rządu w Rządzie i dlatego działalność jego bacznie winna być śledzona. Że Lewiatan nie da za wygraną po ostatniej porażce, jest niewątpliwe.

Urządnik.

— Jakto za co? Za przeliczenie, za przekalkulowanie. Czyż to wasza praca nic nie kosztuje?

— Hm — mruknął p. Leon.

— Aha — potwierdził p. Adolf.

— Trzy złote 85 groszy — rzekł starszy ekspedjent.

— Pisz pan 4 złote. Dla równej liczby.

Potem w taki sam sposób przeliczono szynkę, masło, jajka, cukier, herbatę, kawę, kakao, oliwę, owoce, śledzie, sardynki, marynaty i t. d. i t. d.

Około 3-ej p. Pomadkiewicz przerwał pracę, udając się na obiad z przeświadczeniem, że pół dnia przepracował dla „sana-cji skarbu miłej ojczyzny”.

Ultimus.

Sprawy skarbowe

Złote obecne a złote dawniejsze.

Wobec wprowadzenia złotego warto wyjaśnić różnicę między obecnie wprowadzonym złotem a złotem w dawnej Rzeczypospolitej oraz za czasów Królestwa Kongresowego. Dawny złoty polski oparty był na tak zw. grzywnie kolońskiej i wybijany był z kruszcu według stopy, która ulegała pewnym wahanom. Wedle prawa z dn. 1 grudnia 1815 r. złote polskie stanowiły 86 część z ułamkiem grzywny kolońskiej, co wynosiło 14,99 kop. rosyjskiej. Złoty ten zawierał 30 groszy, każdy więc grosz równał się pół kop.

Obecny złoty równa się frankowi złotemu i opiera się na zasadach konwencji monetarnej łacińskiej, istniejącej od 1856 r. Złoty podobnie jak i frank dzieli się na 100 groszy.

Gdy dawny złoty polski w porównaniu z walutą rosyjską wart był 15 kop., wartość obecnego złotego przeliczona na teoretyczną złotą walutę rosyjską wynosiłaby powinna 37,5 kop. Obecny przeto złoty ma wartość 2 i pół raza większą niż dawny złoty polski.

Pierwszy transport bilonu.

W Wielką sobotę nadszedł do Warszawy z pod Wiednia pierwszy transport bilonu polskiego. Transport ten, przywieziony w 4 wagonach zawiera bilon 50-cio i 20-to groszowy, wykonany z czystego niktlu. Wartość tego transportu stanowi około 9 milionów złotych.

Dalsze transporty przybywać będą w ciągu 4-ch najbliższych miesięcy w odstępach 4-tygodniowych. 50-ciogroszówki mają 23 m/m średnicy i ważą po 5 gramów, 20-togroszówki — 20 m/m i ważą 3 gramy.

Polskie bilety zdawkowe.

Jak już donosiliśmy, do czasu wybicia dostatecznej ilości bilonu wypuszczone będą prowizorycznie na przeciąg kilku miesięcy bilety zdawkowe, opiewające na 1 złoty, oraz na grosze: 1, 5, 10, 20 i 50.

Jako bilety zdawkowe jednocnotowe użyte będą banknoty dostarczone z Francji. Bilety zdawkowe wartości 10, 20 i 50 groszy wykonane zostaną specjalnie w Państwowych Zakładach Graficznych.

Natomiast do biletów zdawkowych jedno i pięć groszowych, które będą tylko krótki czas w obiegu, ponieważ dostarczona będzie wcześniej potrzebna ilość tego rodzaju bilonu metalowego, użyte będą części (wycięte) banknotów markowych wartości 500 tysięcy i 10 milionów mk. p., zaopatrzone w odpowiedni napis.

Szczegółowy opis wypuszczonych biletów zdawkowych podany będzie niebawem.

Egzekwowanie podatku majątkowego.

Przerwane w wielki czwartek, wskutek nadchodzących świąt, czynności egzekucyjne przy ściąganiu należności podatku majątkowego, zostają wznowione w dniu dzisiejszym.

W dniu 16 b. m. na terenie Warszawy dokonano 506 czynności przy egzekucji podatku majątkowego. Na ręce sekwestratorów wpłynęło należności 227 płatników na sumę 13.815,5 fr. zł., wylegitymowało się kwitami P. K. O. 145 podatników, u 134 dokonano zajęcia ruchomości.

Wpływy z danin i monopolii.

Tymczasowe zestawienie wpływu do Kas Skarbowych z ważniejszych danin i monopolii państwowych w pierwszej dekadzie kwietnia r. b. wskazuje następujące wpływy do Skarbu Państwa.

W pierwszej dekadzie z główniejszych podatków bezpośrednich (gruntowego, przemysłowego, dochodowego i majątkowego), z podatków pośrednich (od spirytusu, cukru, węgla i oleju skalnego) oraz z opłat stempowych i z zysków monopolii wpłynęło 25.126.495 zł. 73 gr., gdy w pierwszej dekadzie marca z tych samych źródeł osiągnięto 18.359.347,67 zł., w pierwszej zaś dekadzie lutego 5.779.074 zł.

Wpływ z podatków pośrednich pozostał mniej więcej w tej samej wysokości, natomiast wydatnie zwiększyły się wpływy z podatków bezpośrednich, z opłat stempowych i z monopolii.

W pierwszej dekadzie marca podatki gruntowe dały 143.985 zł., w pierwszej zaś dekadzie kwietnia 1.736.422 zł.

Podatek przemysłowy w pierwszej dekadzie marca 1.067.385 zł., w pierwszej zaś dekadzie kwietnia 2.431.100 zł.

Z podatku majątkowego otrzymano w pierwszej dekadzie kwietnia 10.904.277 zł., gdy w pierwszej dekadzie marca — 8.497.061 zł.

Opłaty stempowe zwiększyły się z 1.739.067 zł. w pierwszej dekadzie marca do 2.460.606 zł. w pierwszej dekadzie kwietnia.

Wreszcie z pomiędzy monopolii największy zysk w ciągu pierwszej dekady kwietnia dał monopol tytoniowy — 3.120.286 zł., gdy w pierwszej dekadzie marca wpływ z tego źródła stanowił 2.006.684 zł.

Zapas walut w P. K. K. P.

W ciągu dekady od 1 do 10 kwietnia zapas walut brutto w P. K. K. P. wzrósł o 3.900.000 dolarów i wynosił w dniu 10 kwietnia 32.000.000 dolarów, zapas netto zaś wzrósł o 1 miljon dolarów i wynosił w dniu 10 kwietnia 18 milionów dolarów.

Skup walut przez P. K. K. P. w dalszym ciągu przewyższa zaofiarowanie: w ciągu ostatnich 2-ch dni P. K. K. P. skupiła około 2 milionów dolarów.

Czeki pocztowe w walucie złotej.

W związku z reformą walutową P. K. O. zawiadamia, iż urzędy pocztowe będą od dnia 1-go maja prowadziły rachunkowość wyłącznie w walucie złotej. Dlatego też wszelkie przekazy będą wypłacały w złotych, względnie w markach polskich po kursie 18.000 mk. za 1 grosz, t. j. w kwotach podzielnych przez 18.000 tak, iż sumy poniżej mk. 18.000 nie będą uwzględniane. Wobec powyższego wszelkie czeki przekazowe jak i przelewowe, mające być załatwione w terminie począwszy od 1 maja r. b. włącznie, winny być bezwarunkowo wystawiane w walucie złotej, gdyż to pozwoli uniknąć ewent. nieporozumień. (v.).

Drożyzna.

Z GIELDY ZBOŻOWEJ.

Na posiedzeniu z dn. 22 b. m. giełdy towarowo - zbożowej płacono za 100 kg. żyta loco stacja załadowca 22.500.000 mk. Wiadomości o stanie zboża na polach, deszczowej pogodzie, jak również przy rannych przymrozkach nie są pocieszające. W Poznańskim płacono za 100 kg. 23 miliony mk. Przepuszczamy, że interwencja władz rządowych w danym momencie jest jaknajbardziej pożądana choćby o to, aby z obecnej „wyczekującej tendencji” producenci nie uczynili — zwykłej.

Z RYNKU MIĘSNEGO.

Na rynku trzody chlewnej w związku z zapasami mięsa wieprzowego z okazji świąt panuje stagnacja. Brak zupełnego zainteresowania. Na rynku mięsa wołowego podaż bardzo obfita. Tendencja poważnie znikłowa. Ceny kształtowały się na gatunki mięsa zadniego od 2.600.000 mk. do 3.700.000 mk.; ko-szerne przeciętnie — 3.400.000 mk. W rzeźni ubito w dniu wczorajszym 500 sztuk wołów. Natomiast na rynku mięsa cielęcego podaż cieląt znikoma, ubito 150 sztuk. Tendencja mocna. Maksymalna cena — 3.300.000 mk. za gatunek zadni za 1 kg. nie została przekroczona. W handlu mięsa przywozowego dawał odczuwać się brak mięsa ze względu na misionie święta. Na dzień dzisiejszy spodziewane są znaczne transporty mięsa bitego i cielęcego.

Kilkakrotnie poruszaliśmy już w „Robotniku” sprawę mahni budowlanej p. Lindego, dyrektora P. K. O., który bez żadnej kontroli wydaje olbrzymie sumy za budowanie gmachów — ale tylko dla P. K. O.

Obecnie poruszył tę sprawę „Naprzód” krakowski — z powodu wielkich kradzieży grosza publicznego przy budowie krakowskiego gmachu P. K. O.

Gmach krakowski jest wspaniały i przynosi zaszczyt architektowi p. Szyszko-Bohuszowi. Ale dla kogo i po co budowano ten gmach, trzykrotnie a może czterokrotnie większy od warszawskiego? Na parterze jest olbrzymia hala, w której narazie nikt nie urzęduje. Na pierwszym piętrze druga hala, w której urzęduje tylko 3 panów i 5 panienek. Ograniczanie tego olbrzymiego gmachu w ziemie kosztować będzie tyle, że za tę sumę można by utrzymać wszystkie gimnazja krakowskie, które dla „oszczędności” mają być zwinięte, a nadto pokryć spóro innych wydatków państwowych.

Na taką to prawdziwie szaloną, a zarazem nawskroś samowolną rozrzutność pozwala sobie p. Linde w czasie równie szalonych i równie samowolnych oszczędności p. Moskalewskiego.

Może nareszcie skończy się ta warjacka bezplanowość?

Złoty Klucz.

W Niemczech powiększono ostatnio opłatę od paszportów zagranicznych do wysokości 500 złotych marek. W sprawie tej konserwatywny paryski „Temps” wypowiedział w artykule p. t. „Złoty Klucz” następujące uwagi, które w związku z podobnym powiększeniem opłat i u nas — należy przytoczyć dla informacji władz polskich o poglądzie na tę kwestję zachowawczej opinii zachodnio - europejskiej.

„Pismo stwierdza, iż rządy różnych państw, jedno po drugim, znoszą wogóle paszporty zagraniczne. Niemcy, naprzekór podnoszą w stosunku olbrzymim cenę paszportów niemieckich. „Zniesienie tej krzywdzącej formalności barbarzyńskiej, jednego ze spadków, najwstrętniejszych wojny, nie następuje z tą szybkością, z jaką należałoby tego sobie życzyć”. „Jednak powoli przeszkody, które wznosiły się na wszystkich granicach padają. Zbliża się dzień, gdy będzie można, jak przed wojną, podróżować swobodnie. W takim momencie Niemcy postanawiają zamknąć swe granice i okrażyć się prawdziwym murem chińskim”. Następnie „Temps” nazywając opłatę olbrzymią, dodaje: „Niemcy muszą teraz stać po prostu przed nosem. Żeby otworzyć je na chwilę, muszą posiadać złoty klucz. Niemcy będą teraz zamkniętą wyspą, podobną do monady Leibniza — bez drzwi i okien”.

Czyż tego wszystkiego nie należałoby przewidzieć o Polsce?!

J. Lit.

Pod adresem policji.

Dorocznym zwyczajem nie obeszło się także podczas ubiegłych świąt wielkanocnych bez strzelaniny, rezultatem której jest aresztowanie kilkudziesięciu wyroszków oraz kilka wypadków mniej lub więcej poważnych pokaleczeń.

Pokaleczeni wyliza się z ran, aresztowani zostaną wypuszczeni na wolność, a na przyszły rok dzika zabawa, wbrew zakazom policji, znowu gwoli świętej tradycji, ściśle według programu będzie powtórzona.

Nie wiemy czy organa policyjne zwróciły na to uwagę, iż prawie wszyscy aresztowani „petardziści” są to mieszkańcy VI okręgu policyjnego, ściślej mówiąc okolice placu Kazimierza Wielkiego. Wynikałoby stąd, iż w tej dzielnicy jakiś nydłarz, aptekarz czy inny sklepikarz wbrew zakazowi sprzedawał ulicznikom kuli chloricum.

Uważamy, iż ukaranie kilkunastu lub kilkudziesięciu wyroszków nie zapobiegnie na przyszłość dzikiej zabawie. Natomiast jakiś miesiąc aresztu dla sklepikarza lub pana aptekarza albo — co byłoby bardziej skuteczne — pozbawienie takiego paskarza prawa zajmowania się handlem, byłoby dostatecznym i raz na zawsze odstraszającym przykładem dla innych sklepikarzy, by dla swoich zysków nie przyczyniali się do mnożenia kalek i do zakłócenia spokoju świątecznego w mieście.

Listy z Łotwy.

ZE ZJAZDU ŁOTEWSKIEJ SOC. DEMOKRACJI.

I.

Ryga, 17 kwietnia.

W dniu dzisiejszym rozpoczął obrady jubileuszowy zjazd łotewskiej S. D. (lewicy), obchodzącej właśnie 20-tą rocznicę swego istnienia. Zebrano się (oprócz gości i członków centralnych instytucji partyjnych) 130 delegatów; w tej liczbie jest 61 delegatów ze wsi — przeważnie są to chłopcy samodzielni. Reprezentacja obliczona mniej więcej w proporcji 1 delegat na 20 członków partii. Delegatom rozdano drukowane sprawozdanie partyjne z ubiegłego roku; charakterystyczną cechą tego sprawozdania jest wyliczenie imienne wszystkich posłów partyjnych (w liczbie 30) z dokładnym wyliczeniem zgrupowań zgromadzeń odbytych i przeprowadzonych przez każdego posła. Podobno ta część sprawozdania wywołuje niezadowolenie wśród kilku posłów.

Zjazd zgajają stary tow. Kalnin, po czym zostaje wybrane prezydium: tow. Kalnin, Rudwicz (masz znajomy z Krakowa), Bunksz i Rajnis.

Stary tow. Rajnis, weteran partii, najznakomitszy poeta Łotwy, wygłasza obszerny, podniosły referat o dwudziestoletniej pracy partyjnej. Referat z silną podkreślenia państwowego pierwiastka w partyjnej ideologii; mówca stwierdza, iż łotewska S. D. pierwsza rzuciła hasło niepodległości Łotwy. Zjazd urzędnika Rajnisowi burzliwą owację.

Imieniem Międzynarodówki (w zastępstwie nieobecnego tow. Adlera) przemawia wódz gruzińskich socjalistów, tow. Ceretelli. Przemówienie jego robi duże wrażenie. Mówi przedewszystkiem o wielkim zwycięstwie angielskich robotników. Mówca przeciwstawia metodę angielską metodzie bolszewickiej, która doprowadziła tylko do cofnięcia się wstecz. Przemawia także ze zbraniami wielkie cierpienia Gruzji, podeptane przez bolszewików. Woła na zakończenie: Niech żyje Międzynarodówka i braterstwo wolnych narodów!

Tow. Dan mówi imieniem rosyjskich mienszewików, przypominając, iż jeszcze niedawno, przed wojną, łotewska S. D. była częścią rosyjskiej S. D. partii. Dziękuję za pomoc, udzielaną w obecnej ciężkiej dobie rosyjskim mienszewikom. Mówiąc o bolszewizmie, twierdzi, iż jest rzeczą pierwszorzędnej wagi, ażeby podczas likwidacji bolszewizmu socjalistyczna klasa robotnicza uzyskała wpływ jaknajwiększy, albowiem — powiada tow. Dan — rosyjscy socjaliści, walcząc o swoje własne cele, jednocześnie tam samemu walczą o prawa robotników państw kresowych do samodzielnego rozwoju narodowego.

Dalej przemawiał podpisany w imieniu P. P. S. Stwierdziłem, że liczne momenty łączą walkę proletariatu polskiego i łotewskiego; razem walczyliśmy z caratem, razem tworzyliśmy niepodległość, budowaliśmy demokrację i ustawodawstwo socjalne, razem broniłmy demokracji przed „faszystami”. Jednakowoż netykłe etapy walk są podobne, ale i niebezpieczeństwa są wspólne — przypominam słowa Czechidze, wypowiedziane na poprzednim kongresie łotewskiej S. D.: „Zapewniam was, iż ta sama zbrodnicza ręka, która zdusiła Gruzję, wyciągnie się jeszcze po inne klejnoty byłej korony Romanowów”. Obok niebezpieczeństw także i najbliźsze zadania są wspólne, mianowicie obrona pokoju na wschodzie. Mówca życzy bratniej partii pomyślnego dalszego rozwoju i z zadowoleniem

stwierdza coraz bliższy kontakt P. P. S. z łotewską S. D.

Następnie przemawiali ttow.: Bielinis imieniem litewskiej S. D. i Dworzak imieniem czeskiej S. D. Poseł Zerbe, jako przedstawiciel łódzkiej niemieckiej partii pracy, wyraził życzenie, aby i na Łotwie powstała niemiecka partia robotnicza, któraby współdziałała z łotewskim ruchem robotniczym.

Na tem wyczerpano listę przemówień powitalnych. Dodam, że później przybyli jeszcze od czeskiej S. D.: tow. Haulena i od estońskiej tow. Ojnas. Nasz dobry znajomy, sympatyczny młody sekretarz partii, Bruno Kalnin odczytuje dziesiątki listów i depesz powitalnych.

Tow. Rudewicz przedkłada sprawozdanie partyjne. Stwierdza, iż partia popiera obecny Rząd łotewski, opierający się na obu partjach socjalistycznych, oraz na centrum demokratycznym, albowiem ten Rząd daje gwarancję utrzymania socjalnych zdobyczy robotników; przeprowadza wyłączenie obszarów bez odszkodowania; co zaś najważniejsze — zabiera się energicznie do walki z podnoszącym głowę faszyzmem.

Tow. Cielens mówi o polityce zagranicznej — o Rządzie Mac Donalda, o Lidze Narodów i t. d.; zagadnień Wschodu Europy nie poruszył.

Tow. Bastjans składa sprawozdanie sejmowe, stwierdzając, że ustawy: prasowa, o zebraniach itd. kształtują się dość pomyślnie.

Rozpoczyna się ogólna dyskusja nad wszystkimi trzema sprawozdaniami. W dyskusji znajduje się rezolucja Centralnego Komitetu, zezwalająca na popieranie Rządu burżuazyjnego, jeśli tylko działa przeciwko faszystom i jeśli w razie upadku tego rządu mógłby przyjąć rząd reakcyjny. Taka właśnie jest sytuacja na Łotwie, gdzie w razie upadku obecnego rządu przyszedłby do steru rządów Związek chłopski. W dyskusji nikt nie atakował przedłożonej rezolucji. Nawet reprezentant lewej opozycji partyjnej, tow. Menders, wyrażał pewne wątpliwości, żądał wzmożenia akcji parlamentarnej itd., ale obalenia Rządu nie wymagał.

Na tem przerwano wieczorem pierwszego dnia obrady, gdyż delegaci pośpieszyli na zgromadzenie ludowe.

Wielkie zgromadzenie ludowe odbyło się wieczorem w ogromnej sali t. zw. Wielkiej Gildji, pod przewodnictwem tow. Rudewicza. Z Łotyszów przemawiali: Rajnis, który doradzał ściśle współdziałanie państw nadbałtyckich i Polski, oraz tow. Kalnin (ojciec). Z gości przemawiali: Ceretelli, Dan, niżej podpisany, Zerbe i Dworzak. Zgromadzenie zakończył tow. Cielens energiczną filipiką przeciwko wzrostowi nacjonalizmu, który prowadzi do zezwierzczenia, do „bestjalizmu”. Na zakończenie chóralnie odśpiewano „Międzynarodówkę”. Członkowie robotniczych organizacji sportowych, pod wodzą niezmordowanego Bruna Kalnina, pilnowali porządku.

Na zakończenie dodam, iż poprzedniego dnia wygłosiłem przemówienie powitalne na zjeździe łotewskiej młodzieży robotniczej. Akademicy socjalistyczni przy tej sposobności rozpytywali mnie szczegółowo o nasze organizacje akademickie, gdyż zamierzają zwołać nadbałtycki zjazd socjalistycznej młodzieży akademickiej w jesieni b. r. Kazimierz Czapiński.

użyła broni i zabiła jednego mężczyzny.

P. starosta mimo to stosował dalej represje i kazał aresztować szereg gospodarzy. Nieżadne egzekwowanie pogłównego podatku szło w dalszym ciągu i jątrzyło coraz więcej wsi.

Chłopi z Turośli postanowili zrobić wyprawę na Kolno w celu odbicia aresztowanych i zaprotestowania przed starostwem. Policja w Kolnie była uprzedzona przez swój posterunek w Turośli. P. starosta ścinał posiłki policyjne z okolicy i gdy tłum wpadł do miasta z krzykiem „hura!”, rozpoczęła się strzelanina. Z tłumy padały osobno strzały, policja strzelała według reguł wojсковych. W rezultacie zabito jednego Kurpia i pięciu raniono. Żaden policjant nie odniósł szwanku. Około 40 gospodarzy aresztowano i osadzone w więzieniu w Łomży. Najlepszym dowodem, po czyjej stronie jest opinia ogółu jest fakt, że nikt nie chciał kupować rzeczy zaskewstrowanych przez egzekutorów i wystawionych na licytację i licytacja nie doszła do skutku. Wszyscy winią p. starostę Brzęczka, który wykazał zupełną nieznajomość siły płatniczej podatników i usposobienia ludności powiatu, a przez swe brutalne metody wzbudził nienawiść puszcy. W interesie Państwa leży usunięcie starosty Brzęczka i przysłanie na jego miejsce człowieka, któryby potrafił zdobyć zaufanie ludności. Musimy pamiętać, że powiat kolneński leży nad samą granicą i sąsiaduje z Mazurami Pruskimi i że poprzedni starosta był aresztowany za nadużycia i skończył samobójstwem w więzieniu łomżyńskim.

Bezrobocie.

Przybliżona liczba bezrobotnych według danych Min. Pracy, wynosiła 1 listopada ub. r. 54.923, 1 grudnia — 61.767, 1 stycznia r. ub. — 67.581, 1 lutego — 100.530, 1 marca — 110.737, 8 marca — 118.247, 15 marca — 116.505, 22 marca — 115.125, 29 marca — 112.553, 5-go kwietnia — 107.741.

W styczniu b. r. poszukiwało pracy przez Biuro państwowego pośrednictwa 38.855 osób, otrzymało pracę 7.066. W lutym poszukiwało pracy 42.455 osób, otrzymało pracę — 7.932.

Najwięcej wśród poszukujących było robotników niewykwalifikowanych (w lutym — 13.508) i rolnych (w lutym — 10.261):

Trzecie święto?

Od czasu, jak zaczęto u nas nawoływać do ograniczenia liczby świąt, „Trzecie święto wielkanocne” znajduje coraz więcej zwolenników. Znaczenie jest, że najbliższe świętując ci właśnie, którzy innych zwykli nawoływać do pracy.

Wczoraj w Warszawie wszystkie fabryki były czynne. Natomiast świętowało wielu majsterków, właścicieli drobnych warsztatów, wielu kupców oraz... ministrów, którzy dopiero dzisiaj rozpoczynają urzędowanie.

Halle targowe na placu Kazimierza Wielkiego utworzone wczoraj ze znacznym opóźnieniem, ponieważ dzierzawcom straganów i sklepów nie kwapiło się do hanżela. (Dobrze musieli się przed świętami obłowić!)

Jak robotnicy odpowiadają na zdradę enpeerowską na Górnym Śląsku.

„Gazeta Robotnicza” podaje wyniki ostatnich wyborów do Rad załogowych na kopalniach. Rezultaty świadczą dobitnie o zmniejszeniu się wpływow enpeerowskiego Z. Z. Polskiego (Z. Z. P.).

W dn. 11 i 14 kwietnia odbyły się wybory do Rady załogowej na kopalni „Princen”, w najcięższym zakątku pow. Pszczyńskiego, w rezultacie I i II lista Związku klasowego otrzymała 710 gł., lista III Z. Z. P. — 74 głosy.

Dotąd Z. Z. P. miało 6 radców załogowych, obecnie otrzymało tylko 1 uzupełniającego członka.

W dn. 12 i 14 b. m. odbyły się wybory do Rady załogowej w państwowej fabryce Zw. Az. w Chorzowie. W głosowaniu brało udział 92 proc. załogi. Rezultat: Lista Z. Z. P. otrzymała 610 głosów — 4 mandaty, jeden uzupełniający; lista C. Z. Z. P. (Centr. Zw. Zaw. Polski) 6 mandatów, jeden uzupełniający.

Szczegóły k katastrofy w Karwinie

Jak donosiliśmy już w sobotę, dn. 12-go b. m., nastąpiła straszna katastrofa na kopalni „Gabriela” w Karwinie. Śmierć ponieśli sztygar i 14 robotników, z których wszyscy są Polakami; 4 zaś są obywatelami polskimi z polskiej części Śląska Cieszyńskiego: Krzepak Franciszek, Mach Józef, Szuster Alojzy i Dziadek Karol.

Szczegóły katastrofy tak się przedstawiają: Dn. 11 kwietnia na ramnej zmianie zauważono nad pochyniłą pokład 29 biały dym, zawiadomiono o tem telefonicznie wyższego radcę górniczego z Morawskiej Ostrawy i dnia tego po poł. komisja z Morawskiej Ostrawy, z radcą górnictwa na czele, uznała, że niebezpieczeństwo jest, ale załozde narazie cno nie zagraża i że można dalej pracować w innych pokładach. Zagrożony pokład polecono natychmiast oddzielić od reszty kopalni przez wystawienie tam ochronnych.

Nazajutrz, w dn. 12 kwietnia w południe, gdy robotnicy kończyli budowę tam ochronnych nastąpił wybuch. Tamy ochronne zostały wyrwane, a zajętych tam robotników, górników i murarzy, odrzucono z gwałtowną siłą o 12 m. w tył. Zaraz po wybuchu nastąpiło zawalenie się chodnika, co odcięło dostęp komisji ratunkowej. Na miejscu katastrofy został sztygar i 14 górników, poza tem 6 górników odniosło lżejsze lub cięższe obrażenia. Teraz już zarządcono, aby wszyscy pozostali przy pracy górnicy wyjechali na powierzchnię.

Dn. 13 b. m. nastąpił nowy straszliwy wybuch, świadczący o tem, że pożar pokładów przybrał ogromne rozmiary. Tym razem ofiar w życiu ludzkim nie było. Zniszczone zostały zupełnie urządzenia techniczne na powierzchni wraz z wieżą szybową.

Starsi górnicy dawno już przewidywali możliwość eksplozji w pokładzie 29, który był wyjątkowo grubo i przesycony gazem.

Według fachowców, szkody materialne, spowodowane katastrofą, przewyższają sumę 40 miliardów kor. cz. Pełne uruchomienie kopalni nastąpić może nie wcześniej jak za 10 lat. W kopalni tej zatrudnionych było 1700 robotników, prawie wyłącznie narodowości polskiej.

Walka z handlem żywym tow. pom.
OBRADY KOMISJI LIGI NARODÓW.
P. A. T. nadsyła nam komunikat tej treści: Dnia 11 b. m. ukończyła swe prace doradczą komisja dla zwalczania handlu kobietami i dziećmi.

mi. Na obecnej sesji zagadnienie to było rozważane w związku ze sprawami emigracji. P. Varmes, z międzynarodowego Biura Pracy, w obszernym i bardzo dokładnie opracowanym referacie przedstawił całość kwestii organizacji emigracji i opieki nad emigrantami od chwili starania się emigrantów o paszport aż do chwili znalezienia pracy w nowym kraju. Referat wywołał bardzo ożywioną dyskusję, która wypełniła pierwszy dzień obrad.

Obszerną dyskusję wywołały również sprawozdania państw i organizacji dobroczynnych. Dyskusja ta często przybierała charakter nawet ostrej krytyki państw, które bądź wcale nie nadesłały do Ligi sprawozdania, bądź też nadesłały je w formie niewystarczającej.

Senator Stanisław Posner, delegat Polski, wielokrotnie zabierał głos w sprawie niedokładnej statystyki, dostarczanej przez organy państwowe (np. przez Austrię, kanton Genewski etc. i u-dowodnił, że byłoby lepiej, gdyby ta statystyka, zresztą zupełnie błędna, wcale nie była podawana. Na podstawie tej krytyki zrodziła się potrzeba rewizji kwestionariusza rozsyłanego przez Sekretariat Ligi. Sprawę tę referował przedstawiciel Wielkiej Brytanji.

Sprawa reglamentacji prostytucji i znoszenia domów publicznych i w tym roku była przedmiotem dyskusji. Delegat Polski miał tutaj sposobność nakreślenia obrazu postępu, który się dokonał nie tylko w instytucjach, lecz i w duszach ludzkich i wyraził nadzieję, że Francja, ojczyzna deklaracji praw człowieka i obywatela, nie może pozostać w tyle za światem cywilizacji i pracy. Nawiąsem mówiąc, Francja jest jedynym państwem, które nie może zdecydować się porzucić stary system koncesjonowanych domów publicznych i policyjnej kontroli prostytucji.

Podczas obrad, delegat włoski odczytał biogramy państwa papieża, udzielone przewodniczącej włoskiej federacji abolicjonistycznej, z którego wynika, że ojciec święty sprzyja tym dążeniom.

Pozatem komisja obradowała na wniosek naszego delegata, nad koniecznością zorganizowania propagandy, mającej na celu zainteresować szerszy ogół walką z handlem kobietami i dziećmi, i uzyskać niezbędne w tym celu fundusze. Projekt polski spotkał się z wielkim uznaniem komisji i uzyskał poparcie delegatów Włoch, Rumunii i Wielkiej Brytanji, jednak co do środków większość mówców wyraziła pogląd, że należy starać się o nie drogą prywatną, w obecnej chwili niema bowiem nadziei uzyskania na ten cel pieniędzy przy pomocy państwa.

W sprawie podobnej propagandy Sekretariat ma opracować raport, który zostanie przedłożony komisji na przyszłym jej posiedzeniu. Poza tem Sekretariat winien przedstawić sprawozdanie z propagandy prywatnych stowarzyszeń.

Z przyjemnością należy zaznaczyć, iż w poszczególnych pracach Ligi Narodów Polska zdobywa sobie znaczne stanowisko. Przed miesiącem, podczas obrad komitetu ekonomicznego Ligi, p. A. Wieniawski swymi wystąpieniami i swym raportem zdobył sobie bardzo szczerze uznanie całego komitetu; podczas obrad doradczej komisji dla zwalczania handlu kobietami i dziećmi, dzięki senatorowi Posnerowi Polska odegrała zupełnie produkcyjną rolę, a delegat nasz zbierał gorące podziękowania wszystkich członków komisji i odczytany był powszechnym szacunkiem. Wynik naszych delegatów przyczynił się do ogólnego dobrobytu został należycie oceniony.

Nowe naukowe czasopismo socjalistyczne.

„Die Gesellschaft” (Społeczeństwo), międzynarodowy przegląd socjalizmu i polityki. Wydawca dr. Rudolf Hilferding.

Taki jest nagłówek nowego organu naukowego socjalistów niemieckich, którego pierwszy numer ukazał się w miesiącu bież. Nowe czasopismo pragnie więc być odzwierciedleniem międzynarodowego ruchu socjalistycznego, nie tylko niemieckiego, na wzór poprzednika swego — zasłużonej w dziejach socjalizmu „Neue Zeit”.

Karol Kautsky, witając nowe pismo na progu nowej, „czwartej fazy marksizmu”, podkreśla konieczność szerokiego uwzględnienia zagadnień międzynarodowych, a to zarówno dlatego, że ruch socjalistyczny coraz większe przybiera rozmiary i jednocześnie rośnie zainteresowanie sprawami polityki zagranicznej wśród mas robotniczych, jak też z tej przyczyny, że obecnie ośrodkiem ruchu socjalistycznego i myśli socjalistycznej nie jest już, jak przed wojną, socjalizm niemiecki, lecz zachodni. Kautsky jest też zdania, że czasopismo niemieckie nie wystarcza, że „Gesellschaft” winna znaleźć odpowiednik w języku francuskim i angielskim.

Pierwszy numer nowego miesięcznika przedstawia się okazale pod względem objętości (107 str.) i b. estetycznie pod względem zewnętrzny. O sprawach zagranicznych oprócz wspomnianego już artykułu Kautskiego, piszą: Brailsford (o rządzie robotniczym w Anglii), Branting (o polityce w Szwecji), Vanderelde (okupacja Ruhr’a a Belgja), a po części także: Hermann Müller (o demokratycznej polityce zagranicznej) i prof. Mendelsohn - Bartholdy (o winowajcach wojny światowej).

Sprawom niemieckim zeszył poświęca trzy gruntowne artykuły: prof. Radbrucha (złoty bilans konstytucji wejmarskiej), Ottona Braun’a (głód ziemi a osiedlenie) i R. Seidla (rozrywki i kryzys ruchu zawodowego), oraz przegląd nowszych wydań niemieckich.

Na czoło numeru wysuwa się, nie tylko względem na miejsce (artykuł wstępny), ale przede wszystkim z tytułu treści swych, znako-

Zaburzenia w pow. Kolneńskim.

(Kor. własna).

Ludność puszcy kurpiowskiej żyje ubogo wśród piasków, bagien i lasów; oświata i uspołecznienie stoi tu na niskim poziomie. Jedynym przewodnikiem tych ludzi jest ksiądz. Oszukani przy pierwszych wyborach, w drobnej swej części szukali nowych dróg i podczas drugich wyborów do Sejmu prawie tysiąc głosów padło na księdza Okonia i cztery i pół tysiąca na „Wyzwolenie”. Jednak olbrzymia większość, bo 12.000 wyborców poszło za wskazaniem duchowieństwa i oddało głosy na osemkę! Podatki, które dla okolic żyjących nie są uciążliwe, Kurpiom dały się we znaki. Wszyscy narzekali, ale państwowe podatki płacili!

Dopiero gdy władze powiatowe wyznaczyły podatek po 3 złote od głowy na szpital i t. p., cierpliwość zaczęła się wyczerpywać. Kurpie wysłali delegację do p. starosty Brzęczka i prosili o wyznaczenie podatku z morgi a nie od głowy i oświadczyli, że na szpital, który zupełnie nie odpowiada zadaniu i na niebywałe uposażenie dyrektora gimnazjum w Kolnie, bo podobno 2 i pół milarda miesięcznie — płacić nie będą. Na to p. starosta miał uderzyć pięścią w stół i powiedzieć, że gdzieś środki do ściągnięcia podatków. Rzeczywiście wysłał egzekutorów w towarzystwie policji, którzy brali wszystko, co im wpadło pod rękę, nawet ostatnią poduszkę. Ludność zaczęła stawiać opór. W Stawiskach policja

mity artykuł redaktora nowego pisma, tow. Hilferdinga, p. t. zagadnienia chwili. Autor w zwięzłym rzucie charakteryzuje moment współczesny dziejów i przeprowadza różnicę między okresem obecnym a przedwojennym. Wskazuje on, jakie zmiany zaszły w stosunkach gospodarczych (przejście od kapitalizmu, opartego na wolnej konkurencji do kapitalizmu organizowanego na podstawach hierarchicznych), w wewnętrznych stosunkach politycznych (odmienny stosunek klasy robotniczej do państwa, jako wynik zmiany roli jej w państwie), a wreszcie w ukształtowaniu między państwem.

Hilferding nazywa okres bieżący, z punktu widzenia socjalistycznego, przejściem od naukowego socjalizmu do socjalizmu konstruktywnego (budującego) i wykreśla odpowiednie zadania partiom socjalistycznym i związkom zawodowym, kładąc nacisk na konieczność przemiany psychologicznej, jako niezbędnej przesłanki wprowadzenia w życie demokracji gospodarczej.

Artykuł Hilferdinga zawiera wiele cennych myśli i podnieć.

Kronika parlamentarna.

KOMISJE SEJMOWE.

W nadchodzący czwartek, dn. 24 b. m., odbędzie pierwsze posiedzenie po ferjach świątecznych komisja do zbadania afery żyrdowskiej, dnia zaś 29 b. m. odbędzie pierwsze po ferjach posiedzenie komisja budżetowa.

Kronika polityczna.

WIERZYTELNOŚCI PRZEDWOJENNE.

Dowiadujemy się, iż min. skarbu opracował już projekt ustawy o przerachowaniu wiarytelności prywatno - prawnych. Przypuszczalnie w ciągu najbliższych dwóch tygodni projekt tej ustawy uzyska, na podstawie pełnomocnictw skarbowych rządu, podpis p. Prezydenta Rzeczypospolitej i będzie ogłoszony w „Dzienniku Ustaw”. (b.)

TELEGRAMY.

Sprawa odszkodowań.

Londyn, 22 kwietnia. (P. A. T.). — Sprawozdanie ekspertów zostało już doręczone rządowi zainteresowanym drogą oficjalną. Tym sposobem odpowiedzialność za dalszy rozwój sprawy odszkodowań przeszła z rąk komisji reparacyjnej do mocarstw głównych. W sprawie tej w czasie świąt ubiegłych zabierał głos Ramsay Mac Donald. Premier powiedział, między innymi, iż sprawozdanie rzeczoznawców otwiera Europie drogę do uregulowania stosunków międzynarodowych. Przez zrealizowanie programu, zawartego w sprawozdaniu, Europa osiągnie spokój i bezpieczeństwo. Rozumie się — powiedział premier, — że w uskutecznieniu tego programu zająć mogą pewne opóźnienia, spowodowane głównie niepewnością sytuacji wobec zapowiedzianych na maj wyborów powszechnych w Niemczech i we Francji. Jednakże stanowisko — zaznaczył premier — jakie wobec sprawozdania ekspertów zajęły rządy głównych mocarstw, jest dla sprawy bardzo przychylnie.

Paryż, 22 kwietnia. — (P. A. T.). Międzypartijowa konferencja lub zebranie premierów dla naradzenia się w sprawach związanych ze sprawozdaniem rzeczoznawców, odbędzie się prawdopodobnie dopiero po wyborach we Francji.

Londyn, 22 kwietnia. — (P. A. T.). Reuter donosi, że rząd angielski prześle w

czwartek komisji odszkodowań odpowiedź w sprawie stanowiska rządu w kwestji sprawozdania rzeczoznawców. W kołach kompetentnych uważają, że po przyjęciu sposobu szybkiego wprowadzenia w życie sprawozdania rzeczoznawców sojusznicy będą mogli zająć się innymi kwestjami, wobec tego, że sprawa ustalenia ogólnej sumy odszkodowań oraz problemat bezpieczeństwa, mogą być rozpatrywane później.

Paryż, 22 kwietnia. — (P. A. T.). Poincaré i Barthou odbyli naradę, przyczem stwierdzili najzupełniejszą zgodność poglądów na sprawę procedury przez zastosowanie której komisja odszkodowań ma wprowadzić w życie postanowienia, zawarte w sprawozdaniach rzeczoznawców.

Paryż, 22 kwietnia. — (P. A. T.). „Chicago Tribune” dowiaduje się, że między Niemcami a Anglią rozpoczęły się rokowania mające na celu dojście do jasnej interpretacji sprawozdania rzeczoznawców, na którą zgodziłyby się wszystkie państwa.

WYJAZD GEN. DAVESA Z PARYŻA.

Paryż, 22 kwietnia. — (P. A. T.). Generał Daves wraz z 3-ma rzeczoznawcami amerykańskimi opuścił w dniu dzisiejszym Francję. W Paryżu pozostał tylko jeden członek amerykańskiego komitetu rzeczoznawców Morrow.

Prezydent Coolidge o sytuacji międzynarodowej.

Nowy - Jork, 22 kwietnia. (P. A. T.). — Prezydent Coolidge, przemawiając na bankiecie, wydanym przez Associated Press of America, oświadczył, między innymi, iż po ostatecznym uregulowaniu sprawy odszkodowań niemieckich wystąpi z inicjatywą zwołania konferencji w sprawie ograniczenia zbrojeń. Zaufanie — mówił prezydent — którem obdarzona jest Ameryka, usprawiedliwia podobną inicjatywę. Coolidge podniósł dalej doniosłość sprawozdania Davesa, które sprzymierzni — zdaniem prezydenta — uważać będą niewątpliwie za podstawę do opracowania stałego programu odszkodowań, który

mogłoby doprowadzić do odbudowy Niemiec i umożliwiłoby spłacanie przez to państwo sum odszkodowawczych. Amerykański kapitał prywatny — zaznaczył prezydent — weźmie udział w pożyczce dla Niemiec. Kończąc swe przemówienie, prezydent dał wyraz nadziei, iż skoro przywrócone zostaną w Europie normalne stosunki, ożywi się handel amerykański, a przede wszystkim handel produktami rolniczymi. W przemówieniu swem Coolidge poruszył również sprawę międzynarodowego trybunału sprawiedliwości, przyczem wypowiedział się jako zdeklarowany zwolennik tej instytucji.

Rząd socjalistyczny w Danii.

Kopenhaga, 22 kwietnia. (P. A. T.). — Jak donosi „Socialdemokraten”, frakcja parlamentarna stronnictwa socjaldemokratycznego oraz komitet wykonawczy partii odbędą jutro rano posiedzenie nadzwyczajne. Posiedzenie to zwołane zostało w związku z utworzeniem nowego gabinetu i z dzisiejszym powrotem króla do Kopenhagi. Zaraz po powrocie króla Stauning po ostatecznym porozumieniu się ze stronnictwem socjaldemokratycznym na wspomnianym wyżej posiedzeniu, uda się do króla, aby przedstawić mu listę członków nowego gabinetu.

twem socjaldemokratycznym na wspomnianym wyżej posiedzeniu, uda się do króla, aby przedstawić mu listę członków nowego gabinetu.

Berlin, 22 kwietnia. (P. A. T.). Dzienniki donoszą z Kopenhagi, że w nowym gabinecie socjalistycznym Stauninga zasiada również jedna kobieta, Nina Bang, jako minister oświaty. Nowy minister wojny poseł Rasmussen jest z zawodu zecerem.

Zbliżenie rumuńsko-tureckie.

BRATIANU W TURCJI.

Wiedeń, 22 kwietnia. — (P. A. T.). „Neues Wiener Tageblatt” donosi z Bukaresztu: Prezydent ministrów Bratianu wyjechał wczoraj z Bukaresztu do Turcji. Premier odbył w Brucie konferencję z Ismetem Baszą. W kołach politycznych twierdzą, że projektowane jest między Rumunją a Turcją zbliżenie na podstawie politycznej

i wojskowej w celu wspólnego przeciwstawienia się polityce Rosji na Morzu Czarnym. W związku z tem podnoszą fakt, że Turcja posłała niedawno do Bukaresztu swego attache wojskowego.

Konstantynopol, 22 kwietnia. — (P. A. T.). Przybył tu rumuński premier Bratianu.

Lloyd George wiecznie niezadowolony.

Londyn, 22 kwietnia. (P. A. T.). — Lloyd George, przemawiając dziś na zebraniu stronnictwa liberalistów, zaprotestował przeciwko taktyce, jaką rząd Labour Party stosuje wobec liberalistów. Lloyd George zapytywał, czy rzeczywiście nie

byłoby możliwe wytworzenie lepszych warunków współpracy obu stronnictw. Liberalowie — mówił Lloyd George — uczynili krok bardzo poważny, umacniając w styczniu r. b. rząd socjalistyczny. Wówczas stronnictwo liberalne, mając na względzie dobro kraju, przyrzekło gabinetowi Labour Party przestrzeganie taktyki „fair play”. Lloyd George żalił się, że gdy libe-

ralowie głosowali za rządem socjalistycznym, gdyż rząd ten występował z projektami, mającymi ogólne dobro na celu, wówczas przychylnie stanowisko liberalistów spotykało się z wrogiem stanowiskiem gabinetu, zarówno w samym parlamencie, jak i poza nim (!). Lloyd George zwrócił się z apelem do rządu o wzięcie pod uwagę tego stanu rzeczy. Mówca przypomniał, że oba stronnictwa reprezentują 9 milionów głosujących i że wspólnym celem jest taka polityka, któraby stworzyła lepsze warunki bytu współobywateli. Działając łącznie, oba stronnictwa przedstawiają blok niezwyciężony, przeciwnie zaś, będąc w rozdzwieku, nie stanowią poważnej siły. Dlaczegożby więc, zapytuje Lloyd George, współpraca obu tych stronnictw, oparta na zasadach honoru i sumienia, miała być niemożliwą?

Kongres Niezależnej Partii Pracy.

VOTUM ZAUFANIA DLA MACDONALDA.

York, 22 kwietnia. — (P. A. T.). Kongres niezależnej partii pracy przyjął rezolucję wyrażającą rządowi Macdonalda zaufanie. Następnie kongres 233 głosami przeciwko 162 odłożył dyskusję nad wnioskiem domagającym się wyłączenia z programu szkolnego nauki religji. Przyjęto wniosek żądający rychłego zwołania konferencji dla spraw rozbrojenia.

8-godzinny dzień pracy w Niemczech.

PROJEKT PLEBISCYTU.

Berlin, 22 kwietnia. — (P. A. T.). „Montag Morgen” donosi: powszechny niemiecki związek zawodowy na wniosek niemieckiego związku robotników tkackich uchwalił rozstrzygnąć sprawę 8-godzinnego dnia pracy za pomocą plebiscytu. Przygotowaniami do głosowania zajmuje się komisja, w której biorą udział także przedstawiciele powszechnego niemieckiego związku urzędników. Przedmiotem głosowania ludowego nie ma być osobna ustawa w sprawie 8-godzinnego dnia pracy lecz żądanie ratyfikacji układu waszyngtońskiego o czasie pracy. Wynik głosowania będzie przedstawiony nowemu parlamentowi Rzeszy.

Wielka Rada faszystów.

Rzym, 22 kwietnia. — (P. A. T.). Dzisiaj rozpoczęły się narady wielkiej rady faszystowskiej, na których uchwalone zostały nowe dyrektywy dla partii, oraz zasady reorganizacji, mające przy pomocy energicznych środków zapewnić karnosc wewnątrz partii. Salandra oraz jego polityczni przyjaciele utworzą grupę sprzyjającą rządowi, dawni członkowie partii Popolari utworzą grupę katolicko - nacjonalistyczną, 6-ciu demokratów dysydentów przyłączy się do grupy parlamentarnej faszystów.

Kongres belgijskich socjalistów.

Bruksela, 22 kwietnia. — (P. A. T.). Został tu otwarty kongres belgijskiej partii robotniczej, liczącej obecnie 632 tysiące członków, a w tej liczbie 52 tysiące kobiet. Wśród gości był między innymi delegat rosyjskich socjal-rewolucionistów Suchomlin, który w swej mowie powitał między innymi zaznaczył, że w Rosji jest obecnie zgóra milion bezrobotnych.

Republika Grecka.

UZNANIE REPUBLIKI PRZEZ OBCE PAŃSTWA.

Berlin, 22 kwietnia. — (P. A. T.). „Vossische Zeitung” donosi z Aten, iż dzisiaj nastąpi oficjalne uznanie republiki greckiej przez Francję, Belgię i Stany Zjednoczone. Rząd rumuński zamierza także niezwłocznie uznać republikę grecką.

Upadek gospodarczy Kłajpedy.

OPINJA KŁAJPEDZKIEGO PRZEMYSŁOWCA.

Kłajpeda, 22 kwietnia. — (P. A. T.). Odbyło się tu posiedzenie związku przemysłowców drzewnych obszaru kłajpedzkiego. Prezes związku p. Naftal oświadczył, że Kłajpeda pod względem gospodarczym znajduje się w katastrofalnym położeniu. Królewiec i Gdańsk posiadają specjalne taryfy na drzewo, wobec czego skutecznie konkurują z Kłajpedą. Bez dowozu drzewa polskiego — mówił dalej p. Naftal — przemysł drzewny w Kłajpedzie nie będzie mógł istnieć. P. Naftal wskazał następnie na znaczne trudności kolejowe, celne i pocztowe na obszarze Kłajpedy, które uniemożliwiają normalny rozwój ekonomiczny tego terytorjum.

200-na rocznica urodzin Kanta.

Królewiec, 22 kwietnia. — (P. A. T.). Wczoraj odbyła się tutaj przy licznych udziałach przyjezdnych uroczystość z okazji 200-nej rocznicy urodzin Kanta. Nad świeżo odnowionym grobem Kanta odprawiono nabożeństwo. Na zebraniu w sali ratusza przemawiał w imieniu prezydenta Rzeszy i kanclerza wice-kanclerz Jarras. Na uro-

czystości obecnych było również kilku ministrów Rzeszy.

Królewiec, 22 kwietnia. (P. A. T.). — W dalszym ciągu uroczystości, urządzone tutaj ku czci Kanta, odbył się dziś w teatrze miejskim obchód, urządzony staraniem uniwersytetu. W uroczystości brało udział kilkuset uczonych z kraju i zagranicy.

Berlin, 22 kwietnia. (P. A. T.). — Na uroczystości 200-iej rocznicy urodzin Kanta reprezentowane były Polska, Danja, Szwecja, Norwegia, Finlandja, Austrija, Anglja Stany Zjednoczone i Japonja.

Krwawe walki w Indjach.

Peshavar (Indje). Pomiedzy policja a bandami tubylczymi doszło do starcia, w którego wyniku zabitych zostało wiele osób.

Miedz. Kongres socjologiczny.

Rzym, 22 kwietnia. — (P. A. T.). Dzisiaj rozpoczęły się obrady międzynarodowego kongresu socjologicznego. Reprezentant uniwersytetu poznańskiego, prof. Kozłowski, wygłosił przemówienie powitalne o wspólności losów Włoch i Polski oraz o ideale pokoju powszechnego. Prof. Kozłowski wybrany został do prezydium komisji socjologii ogólnej. Wśród delegatów na kongres przeważają delegaci południowej Ameryki.

Podróże dokoła świata.

Bagdad, 22 kwietnia. — (P. A. T.). Lotnicy angielscy opuścili Bagdad, udając się w dalszą podróż do Bas.

Lizbona, 22 kwietnia. — (P. A. T.). Dwaj lotnicy portugalscy, odbywający podróż naokoło świata przybyli do Kairu.

Załadowanie wielkiego parowca w Gdyni.

Gdynia, 22 kwietnia. (PAT.). O załadowaniu i odjeździe z tutejszego portu wielkiego francuskiego parowca „Pologne” otrzymaliśmy następujące szczegóły: Parowiec „Pologne” zabrał 750 robotników, przeznaczonych do francuskich kopalń i zakładów hutniczych, oraz 50 emigrantów, udających się do Brazylii i Argentyny, jak również 20 pasażerów 1-ej klasy, głównie Francuzów, wracających z Polski do ojczyzny. Poza parowiec „Pologne” zabrał ładunek towarów oraz 500 metrów sześciennych podkładów kolejowych. Załadowanie parowca odbyło się pod kontrolą dyrektora warszawskiego oddziału Compagnie Generale Transatlantique, barona de Rochuson, oraz komendanta okrętu i w obecności przedstawiciela władz polskich. Z ramienia ministerjum przemysłu i handlu przybył szef departamentu żeglugi w temże ministerjum p. Istel, z ramienia ministerjum pracy — szef oddziału emigracyjnego p. Warchałowski, z ramienia ministerjum kolei żelaznych — wiceminister Eberhardt. Ponadto przybył z Gdańska członek polskiej delegacji rady portu dr. Stawski i delegat generalnej prokuratury Rzeczypospolitej Polskiej Unru, oraz reprezentant francuskiego konsulatu z Poznania Dufort. Zarówno załadowanie pasażerów, jak i ładunków odbyło się precyzyjnie i szybko, poczem okręt, holowany przez 2 holowniki, opuścił port Gdyni. Odjazdowi parowca „Pologne” przysparzały się tłumy publiczności. Fakt ten dowodzi, że port w Gdyni, jakkolwiek nie kompletny jeszcze, może oddać już obecnie poważne usługi.

Wiadomości telegraficzne.

— Zgodnie z życzeniem senatu prezydent Coolidge zaprosił międzynarodową unję parlamentarną do odbycia w Waszyngtonie zgromadzenia unji, przypadającego w r. 1925.

— Syn Nittiiego napadł w Neapolu na redaktora dziennika „Mezzo Giorno” za artykuł, wyrażony przeciwko Nittiemu i zadał mu ranę w oko. Sprawcę zamachu aresztowano.

— W Berlinie spadł wczoraj śnieg. Według doniesienia dzienników nad Danją szaleje silna burza.

— W Missolonghi (Grecja) odbył się uroczysty obchód z okazji 100-iej rocznicy śmierci lorda Byrona. Do zatkoi przybyli 2 pancerniki angielskie. W obchodzie wziął również udział prezes ministrów greckich Papanastasiu.

— Dn. 21 b. m. odbył się w Budapeszcie krajowy kongres węgierskiej socjal - demokratycznej partii, na którym uchwalono votum zaufania dla parlamentarnej frakcji tejże partii.

— Kongres czeskosłowackiego stronnictwa socjalno - demokratycznego, po przemówieniu senatora Smetany, posła Nemetza i prezydenta Senatu Tomaska, został zamknięty w dn. 22 b. m.

Warszawski O. K. R. P. S. wzywa tow. do składania datków pieniężnych na ofiarę powodzi. Ofiarę przyjmuje Administracja „Robotnika”.

KSIEGARNIA ROBOTNICZA

Warszawa, Wspólna 17. Telef. 229-70. Czek. konto P. K. O. 1228.

Przygotowała na święto robotnicze 1-go maja r. b. do masowego kolportażu:

- Bacność! Strzeżcie się! Socjaliści idą 180.000
- Bauer — Droga do socjalizmu 270.000
- Bezmański — Dlaczego jestem socjalistką? 180.000
- Robotnicze święto majowe 60.000
- Czapiński poseł. — Socjalizm czy komunizm? („Latarnia” Nr. 3) 400.000
- Dokąd kier prowadzi Polskę? 1.200.000
- Bankructwo bolszewizmu 1.800.000
- Czarski A. — Czem jest P. P. S. i do czego dąży? 90.000
- Czerwiński P. — Polskie pieśni rewolucyjne 900.000
- Czerwony Szandar 900.000
- Daszyński — Pogadanka o socjalizmie 180.000
- Precz z reakcją! 270.000
- Dąb F. — Uciekają chłopcy! Socjaliści idą! 270.000
- Fryk S. — Prawda ludu robotniczego 270.000
- Jaures J. — Do młodzieży 450.000
- Jędrzejowski — Ludwik Waryński 180.000
- Kielecki W. — Objaśnienie programu rolnego P. P. S. 180.000
- Krauz K. — Jak się narodził rząd? 450.000
- Księga pamiątkowa P.P.S. 3.750.000
- Kwapieński J. — Pod Rogoziem 280.000
- Lassale F. — Program robotników 450.000
- Limanowski B. — Bolszewickie państwo w świetle nauki 120.000
- Narod i państwo 1.440.000
- Odrodzenie i rozwój narodowości polskiej na Śląsku 540.000
- Lipiński E. — Inspekcja Pracy 360.000
- M. Malinowski. — Zdrada piastowców 150.000
- Aleksander Malinowski. — Zbiorowa księga pamiątkowa 1.500.000
- Niedziatkowski M. — O co walczą P.P.S.? („Latarnia” Nr. 2) 400.000
- Orwid W. — Stefan Okrzeja 180.000
- Pragier A. — Uwagi o Konstytucji 17 marca 120.000
- Prawda o wypadkach krakowskich 6 listopada 1923 r. 250.000
- Pauczek A. — Naprawa Skarbu Rzeczypospolitej („Latarnia” Nr. 5) 400.000
- Płakaty pierwszomajowe 500.000
- Pocztówki z pieśniami rewolucyjnymi 150.000
- Radek A. — Bohater proletariatu polskiego 360.000
- Rzewski A. — Za Wolność i Lud 360.000
- Szułkowski — Reakcja polska w walce z oświęcą („Latarnia” Nr. 4) 400.000
- Szpotkański — Kraj, w którym żyjemy 350.000
- Śpiewnik Robotniczy P. P. S. 270.000
- Totomjan W. — Formy ruchu robotniczego 1.440.000
- Vanderveelde. — Proroctwa Karola Marxa 450.000
- Wasilewski — Europa po wojnie (z mapą Europy współczesnej) 2.400.000
- Wojnarowska Z. — Proletariat 360.000
- Wojtek — Czytaj, abyś wiedział, jak panować na szkole Polaki i ludu pracowali 90.000
- Wyrostek — Ustrój państwowy Rzeczy Polsk. 200.000
- Z walki i pracy. Wyb. wierszy do deklam. 360.000
- Zaremba Z. — Z zagadnień polityki socjalistycznej w Polsce 180.000
- Neutralność czy klasowość? 540.000

— rzecz godna uwagi — Capablanca wygrał partię swą z Laskierem, jedyną partię, którą ten ostatni przegrał. Z tego względu wielu uważa, że Capablanca, mimo, że nie osiągnął w turnieju ilości punktów, uzyskanych przez Laskiera, pozostaje nadal mistrzem świata.

NA RATY

na bardzo dogodnych warunkach wykwalifikowane Okrycia damskie, kostjumy, ubiory męskie oraz manufaktura f. „GOLDHAFT”

Nowolipie 30, m. 8, front II piętro

Na raty

wykwintne gotowe garnitury i palta na sztyku i na zamówienie oraz Manufaktura wszelkiego rodzaju Specjalny dział wojskowy Marszałkowska 52 Poleca H. Juchta i A. Solomon uwaga po cenach znizonych

Hematogen - LEK

Siednicę leczy Malokrwistość Skrofuly, nerwy Brak apetytu. dla dorosłych i dzieci. Żądać fabryki LEK.

Robotnicy popierajcie swoje pismo codzienne

Ruch robotniczy Z życia partii

W NIEDZIELE DN. 27 B. M. ODBĘDĄ SIĘ W WARSZAWIE NASTĘPUJĄCE WIECE:

- dla Dzielnicy Śródmiejskiej: — o godz. 10 m. 30 w sali Muzeum Przemysłu i Rolnictwa, Krak.-Przedm. 66. Przemawiać będą tow. postawie: Jaworowski i Perl, radny Dewódzki, Neubauer i inni.
- dla Woli - Czyste i Powązek — o godz. 10 m. 30 w sali Teatru Popularnego, Wolska róg Młynarskiej — przemawiać będą tow. radni: Piłacki, Szpotkański oraz Podnieszniński, Woszczyński.
- dla Pragi — o godz. 10 m. 30 w sali Teatru Praskiego — przemawiać będą tow. postawie: Arciszewski, Prussowa, radni: Mamczar, Ziolkowski oraz Kurowski i inni.
- dla Nowego Brudna — o godz. 12 w poł. w sali Tow. Kulturalno - Oświatowego, Syrokomli 22. Przemawiać będą tow. tow. faunik Szczypiorski, radna Budzyńska - Tylicka oraz Dąbrowski, Modliński;
- dla Starówki — o godz. 11 rano w sali kina „Kordjan”, Długa 9. Przemawiać będą tow. tow. radni: Buliński, Dobrowolski, Wojciechowski, oraz Gliszczyńska, Skarzyński;
- dla Dzielnicy Jerozolimskiej — o godz. 12 w poł. w sali Zw. Zaw. Dozorców Domowych, Leszno 48. Przemawiać będą tow. tow.: radny T. Holówko, oraz Karpiński, Kowalew, Zerkowski.
- dla Dzielnicy Marymont — o godz. 2 w poł. na Słodowcu za Młynem przy ul. Marymonckiej. Przemawiać będą tow. tow.: Weychert-Szymanowska, Garlicki, Kowalew, Romanowski;
- dla Dzielnicy Ochota — o godz. 2 pp. w sali dzielnicy przy ul. Grójeckiej 59. Przemawiać będą tow. tow.: Berger, Dubois, Morawski;
- dla Dzielnicy Grochowskiej — o godz. 1-jej pp. przed dawną fabryką zapalek. Przemawiać będą tow. tow.: poseł Praussowa, Długoszowski, Kurowski, Szulc;
- W Dzielnicy Czernałkowskiej odbędzie się uroczysta Akademia z powodu odsłonięcia sztandaru dzielnicy, na której przemawiać będą pod honorowaniem przewodnictwem senatora B. Limanowskiego, poseł N. Barlicki, tow. Preis. Bogata cześć koncertowa.
- W Dzielnicy Mokotowskiej (w sali Promenady) o godz. 12 odbędzie się uroczysta Akademia z powodu odsłonięcia sztandaru dzielnicy, na której przemawiać będą tow. tow.: poseł R. Jaworowski, Sokołowski, Lenga, Skarzyński. Zaproszenia otrzymać można w lokalu dzielnicy, Bagatela 12a, od godz. 5 — 8 wiecz.

W SPRAWIE ZRYWANIA PLAKATÓW P. P. S.

Warszawski Okręgowy Komitet Robotniczy P. P. S. wzywa wszystkich towarzyszy na czynnościach i w Związkach Zawodowych, by zauważający iż plakaty, klejone przez P. P. S. są zrywane przez policję, natychmiast dawali znać do W. O. K. R. telefonicznie Nr. tel.

317-32, lub osobiście, Al. Jerozolimskie 6. Należy podawać w jakim komisarjacie policyjnym zrywane są plakaty ewentualnie Nr. policjanta zrywającego plakaty.

Związek Zawodowy Dozorców Domowych prosi o natychmiastowe zawiadomienie W. O. K. R., gdzie i kiedy policja każe dozorcóm domowym zrywać plakaty.

Należy komunikować W. O. K. R. Nr. policjanta i komisarjat policyjny.

Warsz. Okr. Kom. Rob. P. P. S. WARSZAWSKA KONFERENCJA MIĘDZYDZIELNICOWA.

W czwartek dn. 24 b. m. o godz. 7 w lokalu O. K. R. Al. Jerozolimskie 6, odbędzie się Konferencja Międzydzielnicowa, na którą winni przybyć Komitety dzielnicowe w pełnym składzie, członkowie O. K. R. oraz mężowie zaufania P. P. S. z fabryk i zakładów.

Z Wydziału kobiecego. Dziś o godz. 8 wiecz. w lokalu O. K. R. Al. Jerozolimskie nr. 6, Wydział kobiety P. P. S. urządza zebranie komitetu Dnia kobiet. Na porządku dziennym sprawozdanie z Dnia kobiet i 1 maj.

W środę, dn. 23 b. m.

Dzielnica Praska, O godz. 7 wiecz. w lokalu dzielnicy, Brukowa 29, odbędzie się posiedzenie komitetu dzielnicy Sprawy b. ważne obecność wszystkich członków komitetu konieczna.

Komisja budowy Domu Ludowego w Warszawie zbiera się o godz. 7 wiecz. w lokalu O. K. R., Al. Jerozolimskie nr. 6.

Ruch zawodowy

WARSZAWSKA RADA ZW. ZAW.

W środę, dn. 23 b. m., o godz. 6,30 pop. w lokalu przy ul. Wareckiej 7, odbędzie się Konferencja Zarządów Związków Zawodowych.

Sekretariat Rady prosi o przybycie pełne Zarządów Związków.

VIII ZJAZD ZW. GÓRNIKÓW.

W dniach 3, 4 i 5 maja 1924 r. odbędzie się w Krakowie w domu własnym przy alei Zygmunta Krasieńskiego 8, Zjazd Związku Górników, z następującym porządkiem obrad:

- 1) Otwarcie Zjazdu i wybór Prezydium,
- 2) Wzajemne powitania,
- 3) Sprawozdania: a) organizacyjne i prawne, b) taktyka związkowa i umowy kolektywne, c) stan finansów, d) komisji rewizyjnej,
- 4) Ustawodawstwo robotnicze: I a) ochrona pracy w górnictwie, b) inspekcja pracy w górnictwie, c) rady pracy, d) sądy przemysłowe - górnicze, II a) ubezpieczenie chorych, b) ubezpieczenie od wypadków, c) ubezpieczenie na starość, d) ubezpieczenie na bezrobocie, III. Dyskusja do powyższych punktów.
- 5) Statut i regulamin związkowy,
- 6) Wybory Zarządu, Komisji rewizyjnej i sądów polubownych,
- 7) Wnioski nie dotyczące powyższych punktów,
- 8) Zakończenie Zjazdu.

Do wszystkich Związków zawodowych dozorców domowych w Polsce.

Dnia 2, 3 i 4 maja r. b. odbędzie się w Warszawie Zjazd przedstawicieli wszystkich oddziałów Zw. zaw. dozorców domowych w Polsce. Każdy Związek winien przysłać przynajmniej jednego przedstawiciela.

Porządek Zjazdu: 1) Zagajenie, 2) Wybór prezydium, 3) Sprawozdanie Zarządu Głównego za rok ubiegły, 4) Sprawozdania z działalności związków lokalnych, 5) Centralizacja Związków lokalnych, 6) Wybór Zarządu Głównego, 7) Wolne wnioski.

Wszelkich informacji udziela sekretariat Związku zawodowego dozorców domowych (Leszno 48). Prasę prowincjonalną uprasza się o przedruk powyższego.

Zarząd Główny Zw. zaw. doz. domowych.

Zakończenie strajku robotników garbarskich w Szydłowcu. Twójacy od 3-oh tygodni strajk robotników garbarskich w Szydłowcu zakończył się zwycięstwem. Robotnicy otrzymali 30% podwyżki, oraz odszkodowanie za strajk i za nieotrzymane urlopy w r. 1923

Baczność członkowie Oddziału Warsk. Kelnorów. Dnia 25 b. m. (piątek) w lokalu przy ul. Stare Miasto Nr 38 o godz. 1 1/2 w nocy odbędzie się nadzwyczajne (Ogólne) Zebranie członków i przewodzonych zawodowców w (porządkom dziennym: 1) eprawy ekonomiczne i umowa; 2) sprawozdanie z otwarcia Spółdzielni Związkowej w Łodzi i sprawa udziałów na rzecz Spółdzielni w Warszawie; 3) udział członków w Święcie Pracy, w dniu 1 maja. Zarządy Oddziałów proszone są o wydelegowanie swych przedstawicieli.

Ruch kult.-oświatowy.

T. U. R.

Kurs Bibliotekarski.

Zarząd Główny T. U. R. projektuje zorganizować dla prowadzących biblioteki w Oddziałach T. U. R. dwudniowy kurs bibliotekarski w Warszawie, w dniach 3-4 maja b. r.

Program kursu obejmować będzie: 1) Jak prowadzić biblioteki, 2. Znaczenie bibliotek w pracy oświatowej, 3. Rola bibliotekarza. Wykłady będą miały na celu przedewszystkiem danie praktycznych wskazówek tak pod względem prowadzenia, jak i kompletowania bibliotek.

Zw. Rob. Spół. Spoż. Warszawa, Wolska 44

Księgarnia Spółdzielcza

Związku Rob. Spółdzielni Spożywców Warszawa, Wolska 44, tel. 77-53

posiada na składzie wszelkie książki, a więc: spółdzielcze, naukowe, baletystyczne, oraz

książki techniczne

niezbędne dla spółdzielni.

Zamówienia ustne, pisemne i telefoniczne załatwane są szybko i dokładnie.

Przy zamówieniach większych ilości —

odpowiedni rabat.

Mieszkań na czas trwania kursu dostarczy Zarząd Główny T. U. R., wydatki związane z kosztami podróży i utrzymania w Warszawie winny być pokryte z funduszy Oddziałów, lub osobiście.

Zgłoszenia kandydatów na kurs bibliotekarski nadsyłać należy w czasie jaknajkrótszym do Sekretariatu Generalnego T. U. R. (Warszawa, ul. Warecka 7), od liczby bowiem kandydatów uzależnione jest prowadzenie kursu.

Wycieczki krajoznawcze T. U. R.

Dając do zapewnienia rzeszom robotniczym w dni wolne od pracy miłej i pożytecznej rozrywkę, przystępuje T. U. R. w najbliższym czasie do organizowania wycieczek krajoznawczych, które odbywać się będą w każdą niedzielę. Obejmą one poprzedewszystkiem Warszawę z jej zabytkami i dzielnicami zarówno sztuki jak i techniki, a następnie bliższą i dalszą okolice. Na pierwszym planie są przewidziane wycieczki: na Stare Miasto, do cytadeli, do Łazienki, do Wilanowa, do nowej rajstajostacji t. d.

Pierwsza wycieczka odbędzie się w niedzielę 24 maja. Poprowadzi ją tow. Bałcerkiewicz do dzielnicy Staremięskiej. Zbiórka o godz. 10 rano pod kołonną Zygmunta.

Bilety w cenie 300.000 (dla członków TUR-a 200.000 mk.) nabywać można codziennie od godz. 5 — 7 wiecz. w sekretariacie TUR-a.

ZEBRANIE T. U. R.

Warszawski Wydział Młodzieży.

Dziś dn. 23 b. m., o godz. 7 wiecz. odbędzie się w lokalu T. U. R., Al. Jerozolimskie nr 6 zebranie warszawskiego Wydz. Młodz. T. U. R. Na porządku dziennym sprawa 1-go maja. Obecność konieczna.

Z życia organizacji muzyków. Na zebraniu dn. 17 kwietnia n. b. oddział poznański Związku zawodowego muzyków Rzeczypospolitej Polskiej powołał uchwałę urządzenia koncertu ludowego, na który będą zaproszone wszystkie zawodowe organizacje robotnicze. Uchwała powyższa zapada w intencji szczenia kultu muzycznego wśród ludu. Charakter koncertu ma być popularny. Muzyka — polska. Bilety bezpłatne będą rozdzielone pomiędzy członki procentowo, podług ilości członków każdego związku. O dalszych szczegółach zawiadomimy wkrótce.

Zarząd O. P. Z. Z. M. Rz. P.

Życie gospodarcze.

Notowania giełdy warszawskiej.

- Dolary St. Zjedn. 9.350 0/0 — 9.250 000 —
- Franki francuskie 600.000 — 590.500
- Londyn 40 750.000
- Belgia 510 750 — 505 500
- Praga 276 0 0 — 270 000
- Szwajcaria 1.652.500 — 1.632.000
- Wiedeń 132 10 — 130.
- Włochy 420 000 — 417 000
- Złoty fr. 1.800.000

Produkcja węgla w Polsce.

Na podstawie ostatnich danych statystycznych, ogółem w państwie Polskiem, w końcu listopada r. ubiegłego liczbą kopalin węgla wyniosła 112, zaś liczbą robotników — 223.872. Wydobłyty węgiel wynosił 3.126.239 ton, co w porównaniu z miesiącem poprzednim wykazało wzrost produkcji o 629.661 ton.

Obniżenie opłat od świadectw pochodzenia towarów.

Dotychczasowa opłata, pobierana przez placówki polskie we Włoszech, Szwajcarii, Rumunii i Francji za świadectwa pochodzenia towarów w wysokości 6,25 fr. zł., jako opłata minimalna, obniżona została do 3,25 fr. zł. Obecnie rozważana jest również sprawa obniżenia tych opłat także w innych państwach, z którymi Polska posiada traktaty handlowe. (v)

Obniżenie stopy procentowej od sum kredytowanych.

Dowiadujemy się, że z dni 1 maja e. b. obniżona zostaje z 24 na 12% stopa procentowa od sum, kredytowanych firmom i osobom prywatnym, korzystającym z obrotowych kredytów przewożonych w kolejowych ekspedycjach towarowych i wagonach ocyjnych. (v)

W sprawie handlu z Rosją.

Wobec napływających do urzędów państwowych częstych zapytań w sprawie prowadzenia

Prasa partyjna.

Wyszedł z druku Nr. 8 „Głos Zagłębia”, organu P. P. S. w Zagłębiu Dąbrowskiem, o następującej treści: Krytyka milicję — Czyżby w obronie komunistów (Stefan Mierko) — Prawda o strajku górników (B. Zan) — Wrzenie wśród urzędników (Ubiechowski kop.) — Z tygodnia — Niecierpna walka z Piłsudskim. — Pogrzeb ofiar krwawej masakry na kop. „Pisarki”, — „Iskra” i Lańcutki w „jedynym frontem”. — Śledztwo w sprawie zażeb listopadowych. — Śledztwo w sprawie bombiarzy. — Znowu bomba w Warszawie. — Rada Naczelna P. P. S. — Jeszcze jeden dokument carofilstwa burżuazji demokratycznej. — Głód i młoty (St. Antkiewicz Radek). — I „Kniaź” Gościny uznaje Sowietów. — Międzynarodowa polityka. — Z Sowietkiej Rosji — Przegląd gospodarczy. — Różne. — Jak został zabity Andrejakow, ukończenie (Suchy Błak). — Ze sportu — Korespondencje. — Ogłoszenia.

Wyszedł Nr. 5 radomskiego tygodnika P. P. S. „Życie Robotnicze”.

Rozmaitości.

Świętęć przepisów.

Pewna lotniczka francuska spuściła się z balonu przy pomocy spadochronu. Wiatr ją uniósł, jednakże lotniczek udało się szczęśliwie wyłowić na stacji kolejowej. Kazano jej jednak zapłacić grzywnę, ponieważ nie nabyła biletu.

Emanuel Laskier — zwycięzca międzynarodowego turnieju szachowego.

W Nowym-Jorku zakończył się wielki międzynarodowy turniej szachowy, w którym wzięli udział najwybitniejsi gracze. Pierwsza nagrodę otrzymał dr. Emanuel Laskier, do niedawna mistrz świata. Przed dwoma laty Laskiera zwyciężył w odcioły Hiszpan Capablanca, który obecnie wziął drugą nagrodę, trzecią zaś Rosjanin Ałochin.

Turniej nowojorski miał momenty b. ciekawe. Z początku wysunęli się na czoło Bogolubow, Ałochin i Reitt. Laskier i Capablanca znaleźli się fałsz w cieniu. Później jednak obaj ci mistrze przespścignęli swych współzawodników, przyczem

handlu z Rosją, czynniki rządowe wyjaśniają, że w myśl obowiązujących przepisów możliwość prowadzenia handlu z Rosją, jak i z innymi państwami zagranicznymi nie podlega specjalnym przepisom lub ograniczeniom. Prowadzić go mogą wszystkie firmy krajowe, opłacające patent I kategorii (v).

Otwarcie Targów poznańskich.

W przyszłą niedzielę o godz. 11 rano, w obecności P. Prezydenta Rzplitej, zostaną otwarte IV Targi Poznańskie.

KRONIKA.

STAN POGODY

(według danych Państw. Instytutu Meteorol.)

Temperatura najwyższa wynosiła wczoraj w Warszawie 6°, najniższa 0°.

Przewidywany przebieg pogody w dniu dzisiejszym: chłodno, pogoda zmienna (opad w postaci deszczu, śniegu (lub krup); porywiste wiatry z zachodu i północo - zachodu.

Zwiększenie zużycia gazu. W związku z ujawnieniem się ostatnio zwiększeniem zużycia gazu, który jest obecnie tańszy od innych materiałów świetlnych i opałowych, Zakłady gazowe w Warszawie organizują specjalną salę pokazów użytkownika gazu. Sala ta mieścić się będzie w frontowym lokalu obok obecnego sklepu centrali Zakładów gazowych przy ul. Kredytowej. Jednocześnie z inicjatywą komitetu propagandy gazowej posamowicie przystąpić do prób naczyni używanych do gotowania, a to celem wybrania naczyni najbardziej odpowiednich dla opalu gazowego. Obok zwiększenia się zużycia gazu dla celów oświetleniowych i do gotowania ostatnio gaz znajduje coraz większe zastosowanie do prasowania. Dobry przykład w tym kierunku daje Lwów, gdzie w ostatnich czasach na sposób prasowania na gazie przeszły trzy większe pralnie.

„Skarb pracy oświatowej - kulturalnej” w tygodniu świątecznym organizuje kwestę na pracę oświatową - kulturalną pod hasłem „Oświata - Jutro, a nie dzisiaj”. W imię tego hasła Tow. wyszła do zapisywania się na członków popierających, składania ofiar, kupowania nalepek i t. p.

Loteria fantowa na budowę domów akademickich. Pragnąc zaznajomić ogół o warunkach loterii organizowanej na cel powyższy, Centrala Alad. Bratnich Pomocy komunikuje, że bilety nabywać można codziennie w godz. 9 1/2 - 11 rano w lokalu Centrali, Kopernika 41 oraz w Bratnich Pomocach wyższych uczelni Wieród fantów, które będą rozdawane, znajdując się samochód firmy „Ford”, umebłowanie gabinełu, neseser podróży, pozbaw 600 innych wygranych poważnej wartości. Cena biletu 3 złp. Ł. 5.400.000 mk. Ciągnięcie odbędzie się dn. 11 maja 1924 r.

ZEBRANIA I ODCZYTY.

Zjazd prawników polskich. W dniach 8, 9 i 10 czerwca r. b. odbędzie się w Włocławku Zjazd prawników polskich, ze współudziałem gości o zagranicznym pochodzeniu. Osoby zainteresowane proszone są o zgłoszenie swego udziału najpóźniej do 15 maja r. b. w biurze stałej delegacji Zrzeszeń i instytucji prawniczych R. P. w Warszawie, Mokotowska 14 m. 8, tel. 91-82, w godz. od 9 rano do 3 po poł., bądź też u sekretarza terenowego komitetów warszawskiego i wileńskiego, adwokata Kazimierza Olebocięcego w Warszawie, ul. Krucza 13 m. 14, w godz. 5 - 7 wiecz., tel. 67-93. Składka członkowska wynosi 10 złp.

Wieczór klubowy z tańcami w Zw. zaw. pracowników bratnich. Wieczór klubowy z tańcami dla członków i gości zaproszonych przez nich osobiste lub poleconych pisemnie, gości odbędzie się w Związku handlowców (ul. Sienna 16) jutro dn. 24 b. m., od godz. 9 do 12 w nocy.

Czarna kawa z tańcami. Kom. opieki nad oświatą w szpitalach wojskowych. W dniu 26 b. m. o godz. 10 wiecz. w dołnych salach hotelu Europejskiego Komitet opieki nad oświatą w szpitalach wojskowych przy oddz. warsz. Polskiego Czerwonego Krzyża urządza „czarną kawę” z tańcami, na które zaprasza wszystkich swych członków i sympatyków. Zaproszenia są do nabycia u p.p. członków Komitetu przy wejściu. Stroje wizytowe.

„Walka ze zwyrodnieniem w Stanach Zjednoczonych Ameryki Północnej”. Pod powyższym tytułem wygłosi odczyt dr. Bohdan Michałowski w czwartek, dn. 24 kwietnia, o godz. 8 wiecz. w lokalu ul. Jasna nr. 11, w sekcji zapobiegania i leczenia Tow. Eugenicznego. Poza tym dr. Henryk Szczodrowski poinformuje słuchaczy o zjeździe.

B. CHECIŃSKI

Poznańska 21

Tel. 139-86

Poleca:

okrycia kostjumy suknie bieliznę

NA RATY

zorganizowany przez Towarzystwo Eugeniczne wespół z Czerwonym Krzyżem w listopadzie r. b. a planującą walkę z chorobami wenerycznymi w Polsce.

WYPADKI.

Dramat miłosny. Wczoraj o godz. 10 1/2 wiecz. w mieszkaniu Wandy Neymanówny przy ul. Okopowej nr. 54 nastąpił jej, Marjan Altman, lat 29, z zawodu elektrotechnika, w przystępie szalu zazłości strzelił do N. z rewolwera, raniąc ją ciężko w głowę; następnie, siedząc, że Neymanówna nie żyje. Altman strzelił do siebie, również odnosząc ranę głowy. Pogotowie odwiezło go do szpitala Dzieciątka Jezus.

Tragiczny powrót z libacji świątecznej. 50-letni Wacław Grosman, będąc silnie podchmielony, o godz. 11 w nocy powrócił do domu na ul. Polną nr. 40. W bramie Grosman poprosił dozorcę domu Młohę Wołoszyna, aby zaprowadził go do mieszkania. Zastawszy drzwi mieszkania zamknięte, dozorca pozostawił Grosmana na schodach. Rano jeden z lokatorów tego domu, podając do pracy, natknął się na leżącego Grosmana. Lekarz Pogotowia stwierdził śmierć z niewiadomej przyczyny. Związki zabezpieczono przez posterunek policyjny.

Zgon na posterunku. Na terenie wojskowej wytwórni amunicji i karabinów D. O. K. Na 1 przy ul. Szwedkiej nr. 8-10-12, żołnierze ze składu wytwórni znaleźli martwego szeregowca tegoż oddziału, 22-letniego Stefana Woźniaka, który był tam na służbie. Śmierć stwierdził lekarz Pogotowia. Dochodzenie, prowadzone przez IV pluton żandarmerii, ustaliło, że Woźniak zmarł wskutek ataku sercowego.

Krwawa bójką. Na ul. Krochmalnej przed domem nr. 11/13 na przechodzących Zygmunt, Kazimierz i Zbigniewa braci Misiłowiczów (Ogrodowa nr. 16) napał o kilku Żydów, którzy zaczęli Kazimierzowi Misiłowiczowi 8 ran ciężkich i lekkich. Pogotowie, po opatrunku, przewiozło ranionego w stanie ciężkim do szpitala Dzieciątka Jezus. Jednego z uczestników napadu, Abrahama Brochockiego (Krochmalna nr. 33) zatrzymano.

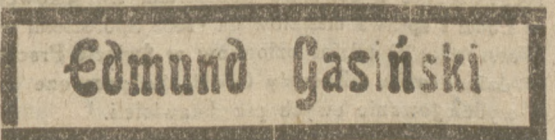
Napad na pociąg. Trzech bandytów, uzbrojonych w rewolwery, napałło na terenie pow. nocelkiego na pociąg towarowy Nr. 488. Po sterowaniu obsługi pociągu bandyci zrabowali 7 przesyłek wagi 265 kg. Policja zarządziła natychmiast poscigi i jednego ze sprawców rabunku ujęła. Jest to Władysław Tusia. Odebrano od niego dwie przesyłki wagi 132 kg.

Samobójstwo niewidomego. 39-letni Stanisław Grabo w mieszkaniu własnym przy ul. Baryczków nr. 7 na Nowym Bródnie, w zamiarze samobójczym powiesił się na pasku umocowanym na kluczu w drzwiach. Przybyli sąsiedzi stwierdzili już śmierć. Przyczyna samobójstwa - utrata wzroku.

Skoki pijanych z pięt. Szeregowiec 15 pułku piechoty Władysław Liberski (Hoza nr. 84) robotnik, będąc pijany, wyskoczył oknem z II-go piętra mieszkania swego na podwórzu, w celu samobójczym. Lekarz Pogotowia stwierdził lekkie uszkodzenie i potłuczenie ciała i, po opatrunku, pozostawił S. na miejscu.

26-letni Władysław Liberski (Hoza nr. 84) robotnik, będąc pijany, wyskoczył oknem z II-go piętra mieszkania swego na podwórzu, w celu samobójczym. Lekarz Pogotowia stwierdził ogólne potłuczenie i, po opatrunku, przewioził Liberskiego do szpitala Dzieciątka Jezus.

Teatr i muzyka.

W pierwszym dniu Wielkiejnocy zmarł Edmund Gasiński, artysta Teatru „Rozmaitości”, gdzie przed kilku zaledwie miesiącami święcił tryumf w lekkiej komedji p. t. „Papa”. Jeden z najlepszych przedstawicieli lepszej komedji, nieporównany ordynans z „Sublokatorami” Siedleckiego, współpracownik wielu teatrów, w których pracował przez trzydzieści lat. Ed. Gasiński stworzył tyle ról dał tyle humoru szczeremu, swobodnego, tak był za tę swoją niefrasobliwość kochany, że śmierć jego nietylko w kołach teatralnych, lecz i wśród

szerokich kół społeczeństwa wywoła głębokie echo.

Ten, który w najcięższych latach bawił Polskę, odszedł na zawsze. Cześć pamięci doskonałego artysty i sympatycznego człowieka!

Eleonora Duse. Z Londynu nadeszła wiadomość o śmierci jednej z najwybitniejszych artystek scenicznych, włoskiej aktorki Eleonory Duse. Urodzona w Wenecji, Duse karierę sceniczną rozpoczęła od ról komicznych i później dopiero przetrzała się do dramatu, który bardziej odpowiadał jej wspaniałemu talentowi odtwórczemu. Obytła kilkakrotnie podróże po Europie i Ameryce zjechała jej wszechświatową sławę. Zmarła w 60 roku życia. Była przyjaciółką włoskiego poety i pisarza Gabriele d'Annunzio, który przyjaźnił się z nią w powieści „Il fuoco” (Ogień).

Teatr Wielki. Dziś „Tannhäuser”; jutro w operze „Carmen” odbędzie się pożegnalny występ p. Bełony Skarpiewskiej.

W nadchodzącą sobotę odbędzie się w operze pierwszy występ świątecznej artystki kłoboczanowej p. Ady Sary, która wystąpiła w operze „Rigoletto”.

Teatr Reduta. „Wielkanoc - Historia o mecie Pańskości”.

Teatr Różmańców. W najbliższym ciągu „Żywy Budda”.

Teatr Letni. Dziś „On, ona i mama”.

Teatr Polski. Dziś i jutro „Cyrano de Bergerac”.

Teatr Mały. Premiera „Świerzcza za kominem”.

Teatr Komedja. Ostatnie przedstawienie „Procuś nowodowodowy”.

Teatr Pielęgni. Wieczór „Królowa Powisła”.

Teatr Nowości. Dziś i jutro „Medi”.

Teatr Wądelil. Codziennie „Najpiękniejsza z kobiet”.

Teatr Stańczyk. Nowy program „P. P. P.”.

Advertisement for 'Drukarnia Robotnika' (Printer Robotnik) located at Warecka 7. Services include printing various documents, books, and brochures. Contact information: Dr. M. Altfeld, Dr. med. Zofja Rostkowska, Dr. Feldbusen, and Dr. Brams.

Advertisement for clothing and fabrics. Text: 'Na Raty i za gotówkę na długoterminowo 4-ty oset przy kupnie. Ubiory męskie i okrycia damskie tylko u L. Pinkusewicza Długość 20.'

Advertisement for gramophones. Text: 'Gramofony Instrumenty muzyczne w wielkim wyborze oraz płyty najnowszych nagrań poleca po cenach najniższych Felgenbaum, Bielańska 1.'

Advertisement for a medical clinic. Text: 'Choroby weneryczne, korne choroby w jakimkolwiek czasie specjalista Przyokopowa 43-7, róg Grzybowskiej, od 4 do 7. Panie 2-4 Analizy moczu, Wasserman. Specjalność: leczenie rzyżaczki, Niezamożnym ustępstwo.'

Advertisement for furniture. Text: 'Meble solidne w wielkim wyborze poleca Franciszek Arens, Plac Trzech Krzyży, ceny bezkonkurencyjne.'

Advertisement for musical instruments. Text: 'Maszyny do szycia „Kaspryc” i „Klego” Hurtowo - Detalicznie - Raty. Warszawa, Marszałkowska 153. Zamawiać można listownie. Płyty zgrane poljamine kupuje lub zamieniam na nowe. Plac najwyższa cena. Przymiemy się również do reparacji wszelkich instrumentów muzycznych. Felgenbaum, Bielańska 1.'